

Directa

publicació quinzenal

Núm 369

Del 30/9 al 13/10 de 2014

2 €

www.directa.cat

El veïnat manresà s'autoorganitza. **Ocupants de pisos alliberats** parlen de les seves vivències

8-11

Entrevista al periodista **Xavier Vinader**: "L'Estat veu la ultradreta com una col·laboradora"

12-15

Antigues hostesses denuncien les restriccions laborals i personals que imposa **Qatar Airways**

20-21

Via catalana cap a la **DESOBEDIÈNCIA**

La consulta del 9-N, a la cruïlla entre la submissió a les elits i el respecte a la voluntat popular

PÀG. 2-6

IL·LUSTRACIÓ: XAVIER MULA

Directa

publicació quinzenal

EDITA:
Associació per la Difusió Sense Límits (ADSL)
C. Riego núm. 37 baixos esquerra
08014 Barcelona
Tel: 935 270 982 / Mòbil: 661 493 117
directa@setmanaridirecta.cat
www.directa.cat

DIPÒSIT LEGAL: GI-1528-2005

LICÈNCIA CREATIVE COMMONS:
Reconeixement-No Comercial-Sense Obra
Derivada 2.5

Aquesta publicació intenta escriure amb
un llenguatge no sexista i no androcèntric.

La Directa no comparteix necessàriament
les idees expressades als articles d'opinió.

QUI SOM?

Comunitat Directa

Jordi de Miquel
Estirant del fil
David Bou i Victor Yustres
Al peu del canó
Marc Rude i Jesús Rodríguez

Miralls

Gemma Garcia

Cruïlla

Matties Lorente

Impressions

Adrián Crespo i Isabel Benitez

Roda el món

Oriol Andrés i Roger Suso

Poca Broma

Rafael Morata

Expressions

Oriol Fuster

La indirecta

Alex Romaguera

Coordinació web

Manel Ros i Marc Font

Audiovisuals

Victor Alonso

Fotografia

Victor Serri i Natàlia Virgili

Il·lustració

Núria Frago, Ricardo Hermida i Andrea Lucio

Correcció

Laia Bragulat

Edició

Ignasi Franch

Compaginació

Roger Costa Puyal

Disseny gràfic

Jose Téllez, Sergio Espin, Núria Ribes

Programació web

Projecte Ictineo

Administració

Karminha

Difusió i Publicitat

Ferran Domènech

Comercial

Pau Fabregat

CORRESPONSALIES:

Baix Llobregat, Berguedà, Barcelonès
Nord, El Camp, Girona, L'Horta, Manresa,
Maresme, Menorca, Osona, Ripollès,
Sabadell, Solsonès, Terrassa, Terres de
l'Ebre, Terres de Ponent, Vallès Oriental.

CONTACTES:

General directa@directa.cat
Redacció redaccio@directa.cat
Cultura expressions@directa.cat
Subscripcions subscripcions@directa.cat
Publicitat publicitat@directa.cat
Distribució distribucio@directa.cat

Ivan Miró

@ivan_sants

Amb moltes ganes de veure
la nova @La_Directa, gràcies a
l'esforç de les nostres millors
periodistes de combat! [http://
comunitat.directa.cat/](http://comunitat.directa.cat/)

Coop57 Catalunya

@Coop57Catalunya

Dimarts 30, 20h, a Can Batlló:
Presentació de la #NovaDirecta
Us enviem molta força en la
nova etapa!! @La_Directa pic.
twitter.com/bokkyEA9wA

Ariet

@arietcat

Aquest any encara mes juntes.
Colze a colze amb @La_Directa
treballant per ser l'altaveu
de les iniciatives populars
#NouAriet #NovaDirecta

Marc Guarapito

@guarapitu

L'estiu, sense @La_Directa es
fa més llarg. A la cuina de Kan
Pasqual encara rula un núme-
ro de juny. Esperem el carter
amb la #NovaDirecta

El mateix batec, més a prop que mai

Directa

@La_Directa

Ara sí. La punta dels dits sobre el paper. La DIRECTA on ha de ser, a les vostres mans. Ja l'has fullejada? Imaginem que a corre-cuita. Si hi ha hagut atacs d'ansietat, adreceu-nos, si us plau, la denúncia per danys i perjudicis. Fer-te esperar dos mesos ha estat massa, sí, però necessitàvem aquest temps per aplicar al projecte els canvis que hem estat treballant durant aquest darrer any. Alguns es veuen a primera vista: nou disseny (obra de l'Hugo Cornelles, mil gràcies!), noves seccions, més grafisme... D'altres es faran palesos la setmana que ve, quan no trobis la revista a la teva bústia o el teu punt de venda: hem deixat de ser setmanari i, a partir d'ara, sortirem al carrer cada quinze dies (i els dimarts, no els dimecres com fins ara).

Si ara gires pàgina, trobaràs noves i velles seccions. A totes elles, hi batega la mateixa DIRECTA de sempre. El nou ritme cardíac, però, ens ha de permetre abordar les històries amb més reflexió i profunditat. La rabiosa actualitat la deixem per a la nova web que estrenem en paral·lel: un espai que combina anàlisi i notícies d'última hora, amb més presència audiovisual i amb més i millor cobertura informativa. Però també hem canviat per dins; de fet, res d'això no hagués estat possible si, a banda de modificar els enfocaments i les prioritats, no haguéssim reorganitzat -també- les àrees de treball del col·lectiu.

El paper és mut, ara només se sent la teva veu (aspra, greu, dolça, mezzosoprano) llegint aquestes línies. Però, darrere de cada lletra, hi ha molt més. Bàsicament, una remor eixordadora de converses, un taca-taca-tac constant sobre el teclat, l'anar i venir pels carrers, un cúmul de reunions sense fi, una alegria desmesurada per poder continuar fent periodisme per a la transformació social. La DIRECTA no és possible sense tu, subscriptora, ni sense les desenes de persones que, voluntàriament, dediquen el seu temps i les seves energies a tirar endavant aquesta publicació. Gràcies. Tots els canvis que hi hem introduït tenen com a única finalitat la sostenibilitat d'un projecte que, d'aquí uns mesos, passarà a ser propietat d'una col·lectivitat més àmplia.

Des d'aquesta secció, t'anirem informant de l'avenç del procés de cooperativització en marxa. D'això i de moltes coses més. Som conscients que encara podem escurçar més la breu distància que hi ha entre tu i nosaltres. Per això, aquí, et parlarem del nostre dia a dia, t'aproparem la història del col·lectiu i donarem espai a redactors i lectors (podeu continuar enviant-nos les vostres cartes a cartes@directa.cat). Aquí, s'inicia una nova etapa de relació amb vosaltres, subscriptores, el nostre pal de paller i la nostra raó de ser. Amb vosaltres, més a prop que mai, no volem deixar de conspirar. Del llatí *con-spirare*: respirar plegades, anhelar quelcom juntes. ◀

/ NÚRIA FRAGO

La rabiosa actualitat la deixem per a la nostra nova web, que estrenem en paral·lel a aquesta 'Directa' de paper

Des de mitjan agost, la paraula desobediència s'ha situat al centre del debat en el marc del procés sobiranista que viu Catalunya. Si el govern espanyol manté la seva oposició frontal a l'exercici del dret de vot per decidir si volem la independència o no, arribarà el moment de desobeir el marc legal espanyol per fer possible el vot. Poc després de la multitudinària V de l'Onze de Setembre, representants de tots els partits proconsulta van declarar que estaven a favor de la desobediència si era necessària, però només la CUP-AE ha posat tota la seva estructura al servei d'una campanya per fer-la possible un cop arribat el veto del Tribunal Constitucional.

El president va pronunciar la conferència inaugural de la XXVIII Reunió del Cercle d'Economia, al costat de Jordi Piqué / ARXIU

Els lligams d'Artur Mas amb les multinacionals obstaculitzen l'escenari de la desobediència

El president de la Generalitat ha assegurat a representants de l'ANC i ERC que anirà "més enllà de la suspensió" del Tribunal Constitucional, però ha matisat que la consulta del 9-N només es podrà fer si hi ha "prou garanties".

Jesús Rodríguez
@albertmartnez

Ni l'Estat espanyol ni Mariano Rajoy; el principal obstacle d'Artur Mas per arribar a posar les urnes el 9 de novembre són els seus lligams amb la banca i les grans multinacionals. Durant una discreta reunió celebrada el 20 de juliol al Palau de la Generalitat amb la plana major dels representants espanyols a la Comissió Trilateral, el president de la Generalitat va assegurar que no està disposat, en cap cas, a "passar per sobre de la legalitat" per fer la consulta del 9 de novembre. Aquestes paraules el lliguen de mans i peus, sobretot tenint en compte qui eren les persones que l'escoltaven entre les parets de l'edifici on, més tard, ha signat el decret de convocatòria de la consulta.

La Comissió Trilateral està formada per 390 representants de les multinacionals i institucions bancàries més influents dels Estats Units, Europa i el Japó i es considera, juntament amb el Club Bilderberg, com un poder planetari a l'ombra. Van ser dues hores i mitja de reunió, segons va explicar el periodista Manel Pérez en una crònica a *La Vanguardia* que va tenir una repercussió mínima. Al voltant d'una taula amb un bon àpat, hi van seure: Antonio Garrigues Walker, del bufet d'advocats Garrigues; Alfonso Cortina, expresident de Repsol i conseller de nombroses empreses multinacionals; Pedro Miguel Echenique, físic i exconseller del govern basc de Carlos Garaikoetxea; Ignacio Polanco, president del grup Prisa; Esther Giménez-Salinas, exrectora de la Universitat Ramon Llull

i consellera del Banc Santander; Emilio Ybarra, expresident del BBVA, i Ferran Rodés, president de l'empresa editora del diari *Ara* i conseller de la constructora Acciona. Aquests vuit capítols de les oligarquies catalana i espanyola van traslladar les paraules de Mas al comitè executiu de l'organisme que es va celebrar durant el mes d'agost, amb Jean-Claude Trichet i David Rockefeller al capdavant. Aquest últim, als seus 99 anys, és el president d'honor d'aquest poder global neoliberal.

Aquesta comissió i el Club Bilderberg tenen la capacitat de fer tremolar les variables macroeconòmiques de tota la Unió Europea. Poden canviar a dit els presidents d'Itàlia o Grècia sense necessitat de fer comicis. Mas ho sap bé. Durant la roda de premsa de valoració dels resultats del referèndum escocès, un periodista de *The Economist* va preguntar al president català si la consulta era un pols a la Unió Europea i Mas, sense dubtar, va respondre: "No, la gran majoria dels qui impulsam el procés volem continuar a Europa, a l'euro i a l'OTAN". Per tant, és molt difícil que la desobediència a l'Estat espanyol s'arribi a materialitzar de la mà de l'actual president de la Generalitat, sobretot pels obstacles que hi posarien els seus socis de l'economia global. Però també perquè tindria greus dificultats de cara endins, amb la cúpula dels Mossos d'Esquadra i amb UDC, el seu soci de federació i de govern. L'única aliança clara del president en aquest hipotètic escenari seria la gent mobilitzada al carrer. ♦

El president de la Generalitat es va reunir amb representants de la Comissió Trilateral, un poder planetari a l'ombra

Entre ells, estaven l'actual president de Prisa, expresidents de BBVA i Repsol, i membres de l'oligarquia catalana com Ferran Rodés

Menys d'un 2% dels agents dels Mossos d'Esquadra s'han adherit a la causa de la independència

Direcció política d'Interior

Albert Batlle
Director General
de la Policia

Ramon Espadaler
Conseller d'Interior

Josep Martínez Melgares
Secretari General d'Interior

Cúpula policial dels Mossos d'Esquadra

Sergi Pla
Comissari de la
Regió Policial Central

Josep Lluís Traperó
Comissari en cap

Ferran López
Comissari de
coordinació central

David Piqué
Comissari de
coordinació territorial

Joan Carles Molinero
Comissari de
la Regió Policial
de Barcelona

+Constitucionalista

+Catalanista

Requisició d'urnes del
multireferèndum a
Sant Andreu / ARXIU

J. R.
@albertmartnez

Els Mossos d'Esquadra retiren les urnes d'una taula electoral al barri del Poblenou / ARXIU

Què farien els Mossos d'Esquadra si Madrid ordenés la retirada de les urnes el 9 de novembre? És molt probable que mai no tinguem la resposta a aquesta pregunta, ja que l'actual conseller d'Interior, Ramon Espadaler, ha manifestat en múltiples ocasions que no situarà els Mossos en la disjuntiva d'haver d'escollir entre la legalitat espanyola i la legitimitat catalana. De fet, Espadaler considera aquest escenari un "carreeró sense sortida". El que sí que sabem és que els sindicats més representatius de la policia catalana (SPC, SME-CCOO i SAP-UGT) han expressat la seva voluntat d'acatar la llei, la Constitució espanyola i l'Estatut. Un posicionament que cal tenir en compte si veiem els elevadíssims índexs de filiació sindical que hi ha dins el cos.

Per contra, des de Mossos per la Independència, un grup minoritari de la policia catalana que s'ha integrat com a sectorial dins l'estructura de l'Assemblea Nacional Catalana, asseguren que seran "fidels" al poble de Catalunya i a les seves institucions. Menys d'un 2% dels 19.000 efectius que integren el cos s'han sumat a la campanya impulsada per aquest grup.

El comissari en cap no desobeirà el Tribunal Constitucional
En primer lloc, cal destacar que la cúpula policial catalana està controlada per polítics d'Unió Democràtica de Catalunya (UDC), sòcia de federació d'Artur Mas, que es mostra clarament contrària a crear la línia vermella de la suspensió constitucional. Ramon Espadaler (conseller d'Interior), Josep Martínez

Melgares (Secretari General d'Interior) i Albert Batlle (Director General de la Policia) són partidaris d'acatar la legislació i la judicatura espanyoles. La cadena de comandaments policials està per sota d'ells i, actualment, l'encapçala el comissari en cap dels Mossos, Josep Lluís Traperó, natural de Santa Coloma de Gramenet i graduat com a policia a la promoció de 1990. Mai no s'ha posicionat en relació amb la independència, però sempre ha recordat que ell i els seus companys i companyes van jurar "fer complir la llei vigent" quan es van graduar a l'Escola de Policia de Catalunya. En les seves tasques com a inspector d'investigació criminal, sempre va treballar braç a braç amb la Policia Nacional i la Guàrdia Civil. També va col·laborar, molt intensament, amb els responsables de la Prefectura Superior de Policia espanyola de la Via Laietana de Barcelona. El jutjat d'instrucció número 1 de Barcelona l'ha investigat per les dues-centes trucades telefòniques que va establir amb un presumpte narcotraficant durant l'any 2009. Aquesta polèmica relació no ha derivat en conseqüències penals.

Ferran López i David Piqué -aquest últim, conegut per haver afirmat que perseguiria les "antisistema" fins a les clavegueres o dins les aules de les universitats- són els dos puntals de Traperó en la coordinació general del cos i el territori, respectivament. Tampoc no s'han pronunciat amb relació al procés sobiranista, però tenen una adscripció més catalanista. Més a l'ombra, trobem el comissari Adolf Broch, encarregat d'informació i sempre

El TSJC podria dilatar la seva actuació contra Mas

La majoria catalanista a l'organisme forçaria la intervenció del Tribunal Suprem

J. R.
@albertmartnez

Alicia Sánchez-Camacho ha amenaçat amb conseqüències penals la gent que participi de la convocatòria i dels preparatius de la consulta un cop ha estat suspesa pel Tribunal Constitucional (TC). Amb relació a això, el fiscal general de l'Estat, Eduardo Torres-Dulce, es va reunir amb els fiscals catalans a mitjan setembre per indicar-los com hauran d'actuar si, malgrat la suspensió, es mantenen els preparatius per posar les urnes el 9 de novembre.

Aquesta actuació de la fiscalia aniria dirigida contra totes les persones que col·laborin en la preparació de la consulta, entre les quals hi hauria alcaldes, regidores, funcionariat, conserges d'escoles, etcètera. En el cas d'Artur Mas, com que es tracta d'una persona aforada, qualsevol actuació judicial en contra seva es derivaria a la sala civil i penal del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya (TSJC): els sis magistrats que l'integren serien els encarregats d'acordar qualsevol mesura cautelar contra ell.

A la cúpula judicial catalana, però, a diferència d'uns anys enrere, els magistrats conservadors espanyolistes estan en

clara minoria. La presidència de la sala és en mans de Miguel Àngel Gimeno, que, malgrat haver dictat resolucions molt disperses, fins ara, per exemple, no ha compartit la doctrina jurídica contra la immersió lingüística. Segons fonts judicials consultades, altres dos magistrats de la sala, Jose Francisco Valls i Enric Anglada, són conservadors però catalanistes. Carlos Ramos, manté una trajectòria clarament progressista i, alhora, catalanista. Amb el vot d'aquests quatre jutges sumarien una majoria que bloquejaria, en un primer moment, l'estratègia de Madrid.

El problema rau en el fet que el Consell General del Poder Judicial podria intervenir i substituir algunes de les persones que formen part del TSJC. També s'ha de considerar que els recursos contra qualsevol decisió seva anirien a parar al Tribunal Suprem i podrien ser resolts per la via d'urgència. Allà, la majoria favorable a les tesis del bipartidisme estatal està garantida. L'acusació seria pels delictes de desobediència, malversació de diners públics, prevaricació o sedició. Tot dependrà de les directrius polítiques que rebí l'Advocacia General de l'Estat. ◀

Els sindicats més representatius de la policia catalana han expressat la seva voluntat d'acatar la llei, la Constitució espanyola i l'Estatut

molt discret (mai no s'ha difós cap fotografia de la seva cara). Cal recordar, però, que part de les integrants de les primeres promocions dels Mossos d'Esquadra, que ara han arribat a la cúpula del cos, provenien de famílies de la petita burgesia benestant catalana. És el cas dels comissaris Joan Carles Molinero (Barcelona) i Joan Figuera (Granollers). Aquest sector és el que mira amb més recel l'actual comissari en cap del cos.

Relleus interns

Darrerament, la direcció de les unitats antidisturbis preocupava el govern català. Per això van decidir fer relleus importants a la seva cúpula: van traslladar l'inspector Manel Hermita i, al seu lloc, hi van posar Marc Caparrós, d'un perfil més moderat i -alhora- catalanista. A diferència d'això, la gran majoria de sotsinspectors i sergents de les vuit unitats de la BRIMO són poc afins a aquestes sensibilitats, menys encara a l'independentisme. Tots ells van ser formats per Sergi Pla, antic cap dels antidisturbis que va ser obligat a dimitir pel cas Ester Quintana i que ara dirigeix les comissaries del Bages, Osona, Berguedà, Anoia i Solsonès. Pla, que va ser agent del Cos Nacional de Policia espanyola durant setze anys, va entrar als Mossos acompanyat d'altres tres-cents policies i guàrdies civils espanyols quan Xavier Pomés (CiU) i Julia Garcia-Valdecasas (PP) van pactar el desplegament de la policia catalana, durant la penúltima legislatura de Jordi Pujol. ◀

Composició de la Sala civil i penal del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya

Miguel Àngel Gimeno
President del TSJC

Jose Francisco Valls
Magistrat civil i penal

Enric Anglada
Magistrat civil i penal

Carlos Ramos
Magistrat civil i penal

Juan Manuel Abril
Magistrat civil i penal

Maria Eugènia Alegret
Magistrada civil i penal

+Constitucionalista

+Catalanista

La consulta del 9-N com a condició irrenunciable

Múltiples sectors de la societat catalana s'organitzen per forçar el govern a posar les urnes i desacatar la suspensió del TC

David Bou
@dvdbou

El camí per convocar una consulta sobre la independència de Catalunya d'acord amb l'ordenament jurídic toca la seva fi. La suspensió de la llei catalana de consultes i el decret llei de convocatòria de la cita electoral del 9 de novembre per part del Tribunal Constitucional (TC) situa el procés sobiranista en una cruïlla entre l'acatament o la insubmissió al veto de l'alt tribunal espanyol. Les darreres setmanes, han crescut les veus que aposten per la desobediència civil com a eina per trencar el bloqueig de l'Estat i respectar el mandat, favorable al dret a decidir, que la majoria del poble català va expressar a les darreres eleccions autonòmiques celebrades l'any 2012. Garantir la celebració d'una consulta oficial, amb

la pregunta i la data aprovades pel Parlament, és el pal de paller de diverses iniciatives que han irromput els darrers dies a l'escenari del procés. Amb un enfocament i un discurs propi diferenciat, però també amb un marcat missatge en clau social, tots aquests espais inicien el camí de la desobediència amb concentracions i repics d'atuellers davant els ajuntaments dels municipis, les sis delegacions territorials de la Generalitat arreu del territori i el Palau de la Generalitat, en protesta per la suspensió del TC. Aquest és el tret de sortida de la contrarellotge per poder votar sobre l'autodeterminació nacional el 9-N. Quelcom ha quedat clar en aquesta cursa: el carrer no està disposat a cedir l'última paraula. ◀

Neix la Xarxa Referèndum 9N

El 20 de setembre, es va presentar en societat la Xarxa Referèndum 9N. En un acte a Santa Coloma de Gramenet, nou organitzacions polítiques, cinc sindicats i una cinquantena d'entitats van presentar el 'Compromís de Gramenet pel Referèndum del 9N', que persegueix l'objectiu de treballar conjuntament perquè la consulta es dugui a terme de manera oficial. Les signants, entre les quals trobem partits com ERC, la CUP o SI, sindicats com la IAC i la Intersindical CSC i entitats com Ecologistes de Catalunya o Escola en Català, han participat en l'elaboració d'un pla d'acció on exposen les mobilitzacions que duran a terme les properes setmanes. En aquest document, destaquen la importància de "continuar mobilitzats el dia que els partits catalans es reunixin per decidir què fer després de la prohibició del TC" i anuncien que es concentraran davant l'espai on es dugui a terme aquesta trobada per "exigir que posin les urnes de manera oficial el 9-N". També plantegen l'organització d'una gran manifestació a Barcelona sumant-se a una hipotètica crida de l'ANC o fent una convocatòria pròpia i coordinada amb altres col·lectius. El seu manifest deixa ben clar que unes eleccions plebiscitàries no poden substituir una votació específica, ni amb la promesa d'una posterior declaració unilateral d'independència. Argumenten que "la proposta seria poc creïble si ve de qui no ha tingut voluntat política de materialitzar la consulta".

Diverses iniciatives han irromput els darrers dies a l'escenari del procés

Amb enfocaments i discursos diferenciat, coincideixen en el seu marcat missatge social

Reivindicació a peu de carrer durant la Diada d'enguany / VÍCTOR SERRI

Roda de premsa de la Xarxa Referèndum 9N davant del Parlament / ARXIU

Les estudiants del SEPC mostren les seves intencions amb un mural a la UAB / CELIA CASTELLANO

Aliança estudiantil per la consulta

Els principals sindicats i associacions estudiantils universitàries de Catalunya s'han unit sota el lema 'Aturem les classes, activem la democràcia' per crear la plataforma Estudiants 9N. Al manifest que han consensuat –signat pel SEPC, l'AEF, l'AJEC, la FNEC, Estudiants en Lluita i Sumem UB–, afirmen que l'únic camí que contemplen és que "les institucions catalanes desobeeixin el govern espanyol tot acatant la voluntat del poble català". Les organitzacions que la formen han aconseguit superar les seves divergències a favor del dret a decidir i construir "una aliança pràctica basada en unes línies de mínims compartides en l'àmbit educatiu: educació pública i de qualitat, gratuïta i d'accés universal", en paraules de Carla Ten, membre de l'AEF. Durant la roda de premsa de presentació de la iniciativa, les estudiants van anunciar que iniciarien un cicle de mobilitzacions a totes les universitats públiques catalanes. Les protestes s'iniciaran amb la suspensió del TC i, previsiblement, desembocaran en una vaga estudiantil. "Volem que sigui una mobilització de tota la comunicat educativa, per això fem extensiva la convocatòria al professorat, els instituts de secundària i tots els centres educatius", afirma Ten a la Directa. De moment, la plataforma no ha donat a conèixer més detalls sobre les mobilitzacions que prepara i preveu fer-les públiques a mesura que avancin els esdeveniments.

El lema de la manifestació de l'Esquerra Independentista de l'11 de setembre era "Desobeïm pel referèndum" / VÍCTOR SERRI

"Desobeïm per canviar-ho tot"

L'Esquerra Independentista (EI) ha estat l'agent polític del país que ha apostat més fermament per la desobediència a la legalitat espanyola. Des de l'inici del procés, ha aportat un discurs social crític i transformador al sobiranisme mitjançant la campanya Independència per canviar-ho tot. En una nova fase d'aquesta campanya, la militància de les organitzacions de l'EI i diverses activistes afins han llançat una nova crida: Desobeïm. Anna Gabriel, militant d'Endavant i de la CUP, la defineix com "una eina per situar la desobediència al centre del debat polític autoderminista". Amb aquest objectiu, proposen "mobilitzar la majoria social proconsulta amb accions descentralitzades arreu del territori per exigir al govern de la Generalitat que mantingui la convocatòria". Per això van du a terme múltiples concentracions paral·lelament al ple del TC, convocat amb l'únic objectiu de suspendre la llei de consultes i el decret del 9-N. Es van produir concentracions davant els ajuntaments de viles i ciutats d'arreu de la geografia catalana. A Barcelona, van organitzar concentracions a la mateixa hora a les places més emblemàtiques d'onze barris i, posteriorment, van confluïr –a les vuit del vespre– davant la seu de la delegació del govern espanyol (a la cruïlla dels carrers de Mallorca i Roger de Llúria) com a primer acte d'aquesta campanya per aconseguir posar les urnes el 9-N.

L'acte de presentació d'Esquerres pel Sí-Sí de 19 setembre de 2014 / ARXIU

Esquerres pel Sí-Sí de la mà dels drets socials

Amb el lema 'Sí-Sí, construïm el 9 país! Democràcia, llibertat i justícia social', la plataforma Esquerres pel Sí-Sí neix d'organitzacions, entitats i persones a títol individual que veuen en el procés endegat a Catalunya "una oportunitat i una eina molt potent per a la construcció d'un país governat per la majoria i al servei de la majoria". Opten pel doble sí a la pregunta prevista per la consulta del 9-N. Han consensuat setze punts programàtics que doten la seva opció d'un clar contingut transformador i evidencien una aposta per la independència com a via per aprofundir en els drets socials. Entre les integrants d'aquesta plataforma, trobem ERC, la CUP i alguns sectors d'ICV, sectorials de l'ANC i Procés Constituent, entre altres. Un dels sotasignats del manifest a títol individual, Lluís Rabell, president de la Federació d'Associacions de Veïns de Barcelona, creu que "la consistència i la força del procés depenen, de manera decisiva, de la incorporació de la classe treballadora" i fa al·lusió a l'augment de suport a la independència que va provocar aquest factor a Escòcia. Esquerres pel Sí-Sí vol fer el mateix entre els sectors més populars de la societat catalana: "Es tendeix a veure resolt aquest problema, però pensem que aquesta batalla encara no està guanyada", afirma Rabell. Tot i que aquest no és un espai de decisió i de mobilització propi, Esquerres pel Sí-Sí preveu donar suport a les mobilitzacions que exigeixin el manteniment de la consulta pel 9-N.

Tornar a viure

El veïnat de Manresa s'autoorganitza per pal·liar els estralls de la crisi econòmica. 249 famílies s'han sumat a les assemblees de la PAHC

Una manifestació celebrada el 5 d'octubre de 2013 va concloure amb l'okupació d'un bloc de pisos, el Bloc 1

Pedagogia contra la manipulació feixista

PxC va aconseguir dos regidors a Manresa, un d'ells és Alberto Pericas, àlies 'l'Animal', cap rapat de la *vel·la guàrdia*. PxC va jugar l'estratègia clàssica d'aprofitar-se dels contextos d'atur i pobresa per crear tensions entre les comunitats novingudes i la classe obrera autòctona, gran part de la qual és originària del sud de l'Estat.

No obstant això, l'emergència del feixisme es pot convertir en un fenomen passatger. El veïnat manresà s'ha organitzat, tant a nivell de carrer com al ple municipal. L'aïllament polític de la ultradreta és "absolut". Segons fonts de l'oposició, a l'Ajuntament, "el *cordó sanitari* funciona i gairebé no es veuen neonazis". Abans, n'hi havia al barri de la Balconada, on l'atur arriba al 82%, però, arran de la tasca de sensibilització duta a terme per la PAHC i l'assemblea veïnal, s'han fet fonedissos. Fa un parell de mesos, van organitzar un recapte d'aliments racista al mercat. Eren vuit o nou ultres per una vuitantena d'activistes en contra del feixisme. L'escena va acabar amb les paradistes del mercat corejant la consigna *No passaran* i el grupuscle de plataformistes arraconat en un bar.

Jesús Rodríguez / Marc Rude
@albertmartnez / @MarcRude

Fa núvol i el tren de la línia R4 de rodalies llisca per la depressió central. Rellieu comarcal i realitat social del cor de Catalunya. La indústria agonitza. Molta gent no té feina. Passa el revisor i, per la finestra, desfilen els esquelets de les fàbriques del segle XIX, com una premonició. Manresa, 76.000 habitants. 7.000 persones aturades. Desnonaments a dotzenes. 9.500 pisos buits. El veïnat ha lligat caps, s'ha organitzat i, ara, l'autogestió i el suport mutu esdevenen una cura col·lectiva per les ferides de la crisi econòmica. La Plataforma d'Afectades per la Hipoteca i el Capitalisme (PAHC) ha tornat l'alegria a la cara de moltes famílies manresanes.

Bernat Sorinas, activista de la PAHC, ve a rebre'ns a l'estació i ens fa cinc cèntims sobre el passat i el present de la seva ciutat. Les successives generacions de treballadores que s'hi han traslladat per alimentar la indústria han definit el perfil sociodemogràfic de Manresa, tradicional motor fabril de l'interior català. Però, ara, les fàbriques tanquen, la febre del totxo s'ha refredat i milers de persones s'han quedat sense ingressos. 3.500 van anar al carrer amb el tancament (per externalització) de la planta de la Pirelli a Sant Joan de Vilatorrada. "La muntanya més alta del Bages, després de Montserrat, és la colossal pila de sal de la israeliana Iberpotash, multinacional còmplice de l'ocupació dels territoris palestins", explica Bernat. "Malgrat les denúncies dels grups ecologistes i antisionistes, els miners temen perdre la feina", afegeix.

Preguntem per una construcció que sembla un búnquer. "És un pàrquing de dimensions exagerades construït a l'època del tripartit, que només opera al 2% de la seva capacitat. Per pagar la festa, l'Ajuntament (de CiU) ha externalitzat la gestió de les

zones blaves, que ara són de les més cares de Catalunya", respon l'activista. També assenyalam un enorme palau descolorit. "És una cova on va viure Ignacio de Loyola, militar i religiós fundador de l'orde dels jesuïtes. Ara és una residència de capellans. El govern municipal diu que vol reactivar l'economia amb un pla per convertir Manresa en un centre de peregrinació i projecta un macroesdeveniment anomenat Sant Ignasi 2022. Mentrestant, el banc d'aliments no dona l'abast i els serveis socials, saturats, presten una atenció que les usuàries amb qui hem parlat qualifiquen de penosa", ens explica.

Eclòsió de la PAHC

"Tot va començar el desembre de 2012, arran d'una proposta de la PAH de Sabadell. Després d'inaugurar el nou ateneu La Sèquia II, vam organitzar-hi una xerrada amb l'objectiu de fer la nostra pròpia plataforma. En una ciutat on coexisteixen unes taxes d'atur superiors al 80% als barris més afectats i un 25% del parc d'habitatge buit, creiem que afrontar el problema del sostre és una qüestió prioritària", afirma Bernat. "A la primera reunió, érem unes 60 persones, la gran majoria activistes habituals i tan sols dues víctimes de desnonament. Ara, és a la inversa. Tan sols hi quedem un parell de solidàries. Tot i que va començar des de zero, en pocs mesos, l'organització ha esdevingut plenament autogestionada per les persones afectades. El funcionament és horitzontal, tot passa per assemblea: no volem cúpules. També hi ha rotació de portaveus, més de 30 companyes han aparegut en rodets de premsa", ens detalla el membre de la plataforma.

En menys de dos anys, 249 famílies han passat per la PAHC. Cada setmana n'arriben sis o set de noves; les reuni-

BLOC I

C. del Puig Cardener 3

Okupat el 27 de juny de 2013
Propietat de Caixa Bank
Les cinc famílies que el van ocupar van aconseguir el reallotjament en règim de lloguer social. La finca es manté abandonada i dos dels pisos han tornat a ser ocupats.

BLOC II

C. de Girona 41-43

Okupat el 13 d'abril de 2014
Propietat de la Sareb (abans Caixa Catalunya)
Actualment hi viuen 46 persones. 21 són menors. Dos pisos han quedat reservats per a casos d'emergència.

BLOC III

C. Amadeu Vives 29

Okupat el 27 d'agost de 2014
Propietat de la Sareb (abans Banc Mare Nostrum)
18 habitatges. Actualment hi viuen 5 famílies. Altres 3 hi aniran a viure properament.

NÚRIA TOMÀS BANYÓ 60 anys Nascuda al barri del Raval de Barcelona. Administrativa. Viu amb els seus dos gossos al Bloc II

“He passat d'estar a dalt de tot a estar on sóc ara”

Vaig néixer al carrer Carretes. Durant molt de temps, vaig ser veïna del barri de Sants, treballava a l'ambulatori del carrer Numància. Vaig estar casada durant trenta anys amb un empresari: la meua situació econòmica era bona. Fa deu anys, ens vam separar i vam fer repartició de béns. Aleshores, em va sortir una plaça d'administrativa a Sant Sadurn d'Anoia i vaig decidir comprar-m'hi una torre; vaig contractar una hipoteca amb Caixa Catalunya. Cobrava 1.000 euros i la hipoteca no parava de pujar. Va arribar un dia en què pagava més diners al banc que no pas els que rebia com a nòmina. En perdre la feina, vaig deixar de pagar.

Després d'això, em trasllado a un pis de lloguer. El meu fill m'ajuda a pagar el rebut, però tot es complica. Només rebo 426 euros mensuals en concepte d'ajuda per majors de 52 anys. Vaig al Centre d'Inserció a l'Occupació (CIO). Tinc 30 anys de vida laboral, però... a qui contractaran amb 60 anys? Agafaran una xavaleta i li pagaran quatre xavos. No sé què fer, veig que tinc la nevera buida. Començo a anar al Banc dels Aliments. El meu deute acumulat amb Caixa Catalunya és de 200.000 euros. Des del mateix CIO, m'envien a la PAHC, perquè diuen que ells no em poden ajudar. He passat d'estar a dalt de tot a estar on sóc ara.

Fa quatre anys que intento aconseguir la dació, però tinc la sensació que tota la paperassa que em demanen la deixen al lavabo. Aleshores, els dic que, quan torni, no vindré sola: m'acompanyarà gent de la PAHC. L'encarregada de Caixa Catalunya em respon: “No, no cal que s'hi fiqui la plataforma”. No sé si és casualitat, però fa anys que em maregen amb tràmits burocràtics interminables i, ara, de cop i volta, tot s'ha accelerat. He pogut entregar les claus i oblidar el deute. Ja em veieu, pesava 65 kg i ara en peso 50. Tinc ansietat, problemes al genoll... tot això també t'afecta la salut.

Després d'aconseguir l'informe socioeconòmic dels serveis socials on diu que l'Ajuntament no em pot donar una alternativa, el 28 d'abril entro en aquest pis, a la planta baixa del Bloc II. Hi estic molt bé, aquí. Però és una solució temporal. Si trobo un lloc de treball i puc pagar el lloguer, deixaré aquest pis perquè l'agafi algú que el necessiti més... però és que no em surt feina!

No veig una diferència significativa amb les altres escales de pisos on he viscut, excepte que aquí tots som conscients del que estem passant. Estic molt contenta. Hem construït una relació estu-penda entre persones molt diferents. El sentiment de comunitat és molt fort. Abans no baixava mai a les reunions de propietaris de l'escala, hi anava el meu marit. Ara sí. Un cop superat tot això, t'ho dic: no tornaria enrere. Ara sóc lliure.

Jo mai a la vida no he fet militància política. (Directa: Això que fa és militància política, no?) Ah, que això és militància política? Doncs llavors sí, cada dia hi estic més i més implicada. ◀

ons dominicals congreguen més de cent persones. “Ara, ve moltíssima gent desnonada per impagament del lloguer. En aquests casos, el procés és ràpid i no podem fer gaire cosa més que acceptar-ho i negociar un lloguer social. Com a estratègia judicial davant els tribunals locals, la SAREB i Estrasburg, les veïnes dels pisos de la PAHC han de sol·licitar un informe socioeconòmic a l'administració local per provar que es tracta d'una ocupació *per necessitat*. Si volem mantenir els blocs, no queda més remei”.

Competències abandonades, iniciatives autogestionades

“L'Ajuntament no volia empadronar la gent que viu als habitatges alliberats”, denuncia Bernat, “però vam veure publicat al BOE que el municipi no s'hi pot negar i el vam forçar a fer-ho amb la llei a la mà. És important que es difongui aquesta normativa, perquè molta gent la desconeix”. Sense el padró, la canalla no es pot matricular a l'escola, cosa que ha de fer obligada, paradoxalment, per la mateixa legislació. “A banda d'aquest tema, l'Ajuntament no ens reprimeix gaire; tampoc no hem tingut conflictes greus amb els Mossos. Cal pensar que ens encarreguem de tasques que serien competència del govern municipal, però que aquest no assumeix perquè està endeutatíssim amb els mateixos bancs que són propietaris dels pisos buits. Per això no té pressupost ni capacitat de pressió sobre les entitats financeres”.

Ja de tornada, el membre de la PAHC sintetitza: “No és només una lluita per l'habitatge. El que passa amb l'habitatge és tan sols la punta de l'iceberg. La C de PAHC és de capitalisme. I és fruit d'un llarg debat: no l'hem posada perquè sí”. ◀

MARIA JOSÉ SÁNCHEZ 40 anys Nascuda a Vilafranca del Penedès. Massatgista. Viu al Bloc III amb les seves filles d'11, 15 i 18 anys

“Quan una persona no té res a perdre, l'únic que li queda és **ajuntar-se amb la resta de gent** que no té res a perdre”

Vaig arribar a la plataforma com a solidària, per donar un cop de mà, no perquè tingués problemes d'habitatge. Em van impactar molt les històries que explicaven les persones afectades. En aquella època, jo tenia una certa seguretat econòmica i feia de massatgista i depiladora des de casa, però més per conèixer gent i xerrar-hi que per necessitat.

Aleshores, la meua parella i jo ens vam divorciar. Ja no m'era possible pagar al Banc Sabadell les quotes de la hipoteca del pis on vivíem. Després de lluitar molt, vam aconseguir la dació i un lloguer social de 200 euros més les despeses, però, tot i així, no arribava a final de mes. Com que rebo una pensió per les tres filles i se m'ha concedit el lloguer social, l'administració considera que ja no em pot ajudar més i em denega el PIRMI.

Ara he fet el pas de venir a viure al Bloc III. Això m'arriba a una edat en què jo prioritza tenir una seguretat en l'habitatge, sobretot per les filles, i és cert que ja no la tinc. La canalla pateix amb tot aquest tema: apareixen problemes de desmotivació, marginació a l'escola i processos depressius. Tot i això, la meua vida també ha canviat en positiu. Em dedico plenament a donar suport a les famílies i a negociar amb els bancs, gairebé divuit hores al dia, tot el meu temps.

He vist coses que abans no veia. La PAHC és un col·lectiu en què dones i reps, et vas nodrint de la gent del teu voltant. Les teves actituds canvien pel fet de viure en col·lectivitat. Els més pobres, els que no cobrem res de res, som els més exclosos pel sistema de serveis socials. Si una família amb uns ingressos de 600 euros demana ajut a l'Ajuntament, pot ser que li concedeixin un lloguer social. Però, si tens uns ingressos de 0 euros, no et donaran res.

Moltes amb prou feines sabien què era la política, abans. I ara prenen consciència, llegeixen la premsa i s'interessen per l'actualitat. Jo mateixa tampoc no m'havia considerat mai gaire polititzada; això sí, sempre he tingut sensibilitat cap a les persones. El poder és tan insensible... Ara tinc clar que els hem de fotre canya per tot arreu. Per a ells, som un número, una xifra, res més. He après la lliçó que, quan no tens res a perdre, l'únic que et queda és ajuntar-te amb la resta de gent que no té res a perdre. ◀

“Moltes persones amb prou feines sabien què era la política, abans. I ara prenen consciència, llegeixen la premsa...”

“Tot i que moltes ens donava suport, això de l'okupació feia una mica de por. Durant uns dies, vam passar nervis”

DORA NAVARRO 46 anys Nascuda a Manresa. Botiguera. Viu amb el seu marit Manolo Olmo, quatre fills, la nora i una néta

“Des de la plataforma, fem la feina que haurien de fer les institucions”

Abands de la crisi, teníem negoci propi. Jo duia tres sabateries i la meua parella, Manolo, treballava d'encofrador. Ell va tenir problemes de salut que el van obligar a deixar l'obra. Va sol·licitar la invalidesa, però li van donar el grau mínim per no haver-li de pagar una prestació. Llavors, treballàvem els dos a les botigues. Però la clientela va començar a escassejar cada dia més, fins que vam haver d'abaixar la persiana.

Teníem una hipoteca pel nostre habitatge de Canet de Fals, una urbanització de construcció recent a Fonollosa, prop de Sant Joan de Vilatorrada. La immobiliària ens havia enganyat des del principi: la zona no tenia paviment ni clavegueram i vam haver de gastar-nos un milió de pessetes per instal·lar un pal de llum. Amb quatre fills, a casa sempre hem anat justos. Però, després del tancament de les botigues, vam caure en una espiral en què cada cop estàvem més endeutats, fins arribar al punt de no veure solució possible. No podíem pagar la hipoteca i el Banc Santander deia que havíem de pagar 196.000 euros. A més, el préstec per la nostra casa estava vinculat a la hipoteca de l'habitatge dels meus pares, ja grans. L'entitat se les volia quedar totes dues.

Abans d'arribar a la PAHC, feia sis anys que ho estàvem passant realment malament. Hi vam entrar a principis de 2014 i, gràcies a la lluita col·lectiva, vam pressionar el banc perquè fes una reestructuració hipotecària. Vam aconseguir la dació amb deute zero i salvar la casa dels pares. I va ser entregar les claus i mudar-nos aquí, al Bloc II. Tot just vam entrar i ens va canviar la vida.

Tot i que molta gent ens donava suport, això de l'okupació feia una mica de por. Durant uns dies, vam passar nervis: patíem per la policia, no saps mai com reaccionaran. Però va ser una experiència molt bonica i ens vam sentir molt acompanyats des del principi. Considero que el que fem no és il·legal perquè s'acull a drets bàsics reconeguts a la Constitució.

En canvi, és una vergonya que nosaltres, com a PAHC, haguem de fer la feina que haurien de fer les institucions. Tu hi recorres amb problemes molt forts, vius una situació realment dura i, en lloc d'acollir-te, t'atenen d'una manera que et fan creure que tu tens la culpa del que t'ha passat. Vuit de cada

FOTOGRAFIES:
NATALIA VIRGILI

deu vegades, per no dir totes, no empatitzen amb tu i et parlen malament. Assistents socials *bones...* n'he trobat ben poques. Ni t'informen ni t'ajuden.

Ara mateix, només rebem un subsidi de 260 euros, amb el qual hem de subsistir vuit persones. La crisi econòmica ha tingut una repercussió molt greu sobre la salut. Jo mateixa he tingut molts problemes d'ansietat: trobar-te en una situació vital en què no paren de trucar-te per demanar-te diners i tu no saps d'on els podràs treure... A més, cal afrontar la incomprensió del teu propi entorn. És molt freqüent que, quan vius un problema així, la família i les amistats s'allunyin de tu. Els veïns del bloc del davant ens miren, però no ens saluden. No ho entenen. Quan un està bé, no s'adona que altres ho passen malament. Els pares de les amigues d'una nena que viu al Bloc III diuen a les seves filles que no vagin a jugar a casa seva.

A la PAHC, trobes una família nova i comences a valorar allò que importa realment. La PAHC és curativa. Una de les millors coses que fem són les reunions, en les quals, a través de compartir el que hem viscut, trobem solucions entre tots. La gent ens arriba desesperada, fatal... fins i tot pensa a treure's la vida. I aquí l'ajudem. "Intentem participar-hi tant com podem: des que vam entrar, no hem faltat a cap assemblea!", remarca la meua parella, Manolo. Al bloc, organitzem reunions per repartir-nos la neteja, aconseguir diners per reparar avaries i solucionar els temes que puguin sorgir. No volem ser miserables. És clar que hi ha alguna petita picabaralla, però menys que a la majoria d'escals i, aquí, ho parlem de seguida. Cal pensar que el procés d'adaptació a un ambient tan nou pot resultar difícil.

Política? T'ho explico? Els avis i el pare havien estat sempre del PSUC i jo també ho vaig ser. De nena, ajudava a les manis, portava la bandera roja i tenia els pósters de la Pasionaria i el Che penjats a l'habitació. Però, en fer-me gran, vaig deixar la lluita. Ara, hi he tornat. El primer que demanem és feina, així se solucionaria tot. Però, mentre no ens en donin, exigim lloguers socials i les prestacions i ajudes que la gent necessita. De diners i de menjar, n'hi ha de sobres, però són per al rei, els cotxes dels càrrecs públics i els quadres de la baronessa. Tota aquesta gentussa és allà perquè ho permetem. ◀

MOHAMED SKAL 42 anys Nascut a Taza-Mar (Marroc). Oficial de la construcció. Viu amb la dona i tres fills

“Si tens un problema, la PAHC t'ajuda; si altres en tenen un, els ajudes tu”

Vaig marxar del meu poble d'adolescent; allà, ja només m'hi quedava la casa de mon pare. Després de treballar una època a França, vaig arribar a l'Estat espanyol, ja fa dotze anys. En fa vuit, havia estalviat prou per poder portar la família aquí. Treballava com a oficial de primera a la construcció. Cobrava un bon sou, alguns mesos de fins a 3.000 euros. Vam viure al casc antic i, després, ens vam traslladar al barri del Xup que no és tan perillós com diuen. Allà, havíem pactat un lloguer de 200 euros amb el propietari del pis, tot i que, al contracte, hi posava que costava 400. No obstant això, l'home volia guanyar més diners, ens va denunciar i ens va desnonar.

Vam haver de recórrer a les ajudes institucionals. Però, als serveis socials, sempre et tanquen la porta. L'assistent amb prou feines et dirigeix la paraula i no t'ajuda ni amb el sostre ni amb el menjar. A l'Ajuntament, hi ha molt d'*enchufe*; ja pots fer cua que, si arriba un *preferit*, el faran passar a ell primer. Per cobrar el PIRMI, he hagut d'estar dos anys sense moure'm de Catalunya, sense poder visitar la família. No tens dret ni a veure la pròpia família, no tens dret a res. La meua dona està malalta i la Seguretat Social li posa traves. El nostre fill, escolaritzat aquí, és tota una promesa de la boxa i ho fa tan bé que participa a competicions internacionals amb la selecció espanyola. Però ni això és suficient perquè li donin la nacionalitat.

A les institucions, hi ha racisme. A la PAHC, en canvi, no hi ha races. Som iguals. Vaig entrar-hi fa quatre mesos, quan me'n van parlar uns amics del barri. Ara, estic a mort amb el col·lectiu. Si tens un problema, la gent de la PAHC t'ajuda i, si altres en tenen un, els ajudes tu. Des que hi som, la meua família està molt contenta i jo també. El noi diu que vol dur la samarreta verda al proper combat. Explica que, quan és davant l'adversari, pensa en la crisi. Guanya sempre. I per K.O.

Jo ara treballa de ferroveller autònom, em passo el dia amb la furgoneta. La policia em para sovint, però ja em coneixen i no em diuen res. També reciclo menjar i coses que trobo per la gent dels blocs. Malgrat la forta competència i les molèsties policials, amb la ferralla, podem viure i, si ens donen un lloguer social, amb el que en traiem, ja podríem pagar-lo i deixar el pis de la PAHC a altres persones que el necessitin més. ◀

“Als serveis socials, sempre et tanquen la porta. L'assistent amb prou feines et dirigeix la paraula”

Les activitats dels elements de l'extrema dreta "són controlades d'alguna manera pels Serveis d'aquesta Jefatura Superior". Ho reconeixia un document de la Direcció General de Seguretat (DGS) de l'any 1977. Aquell any, s'havia perpetrat la matança d'Atocha, l'assassinat de l'estudiant Arturo Ruiz o l'atemptat contra la revista 'El Papus'. Precisament, durant els temps convulsos del tardofranquisme i la transició, abans que transcendís el document de la DGS, el periodista Xavier Vinader es va bolcar a desemmascarar la ultradreta i els seus vincles amb les forces de seguretat. Es va infiltrar a Fuerza Nueva durant un any i, en aquell període, va arribar a reunir-se amb el líder del partit feixista Moviment Social Italià (MSI), Giorgio Almirante. Com a conseqüència del seu treball, es va convertir en un dels objectius d'aquests grups: va patir dos atemptats i un intent de segrest. El 1979, Vinader va publicar tres reportatges centrats en la guerra bruta al País Basc, que el van dur a l'exili i a la presó. ETA va assassinar dos dels ultradretans que s'esmentaven en un dels reportatges (Jesús García i Alfredo Ramos) i Vinader va ser condemnat a set anys de presó per "imprudència temerària professional". Després de passar més de tres anys a l'exili, va ingressar a Carabanchel, fins que, un mes i mig més tard, va aconseguir l'indult. El domicili de Vinader és una immensa llibreria que, en bona part, repassa la història de l'extrema dreta, el terrorisme, la intel·ligència militar i el crim organitzat. Al voltant de 15.000 relats omplen les estanteries de qui va ser pioner del periodisme d'investigació a casa nostra. Conversar amb ell és submergir-se en una manera d'informar rigorosa, valenta i compromesa i acostar-se a les clauveres de la transició espanyola.

Xavier Vinader:

“L'Estat mai ha vist l'extrema dreta com un perill, sinó com una col·laboradora”

Gemma Garcia
Barcelona
@gemma_g_fabrega

El terrorisme d'extrema dreta, les xarxes europees, la guerra bruta que es produí al País Basc, els coscos de seguretat i els serveis d'intel·ligència... Va ser als anys 70, quan va néixer el periodisme d'investigació a casa nostra?

Érem comptats, els que en fèiem; vam ser-ne pioners. De fet, aquesta tasca no té tradició al llarg de la nostra història i, a més, el que hi havia es va acabar amb la Guerra Civil. Van començar 40 anys de sequera i ens va tocar inventar-nos-el de soca-rel. Ara bé, teníem un cert avantatge: la majoria veníem de les escoles de periodisme i també de l'escola de la clandestinitat. Vam aplicar les ensenyances d'aquesta última a la praxi periodística. Sabíem perfectament com ficar el nas a tot arreu, estàvem ben orientats políticament i teníem un gran desig d'aixecar les catifes del poder i recuperar la memòria històrica. Ens va tocar iniciar el camí amb una legislació en construcció. Per una banda, era perillós perquè desconeixíem on eren els límits, però, per l'altra, era interessant: la línia roja imaginària no estava definida i podies forçar. Vam parlar de les presons, de les tortures a les comissaries o de la història dels maquis, de la ultradreta i de les seves connexions amb els serveis de seguretat de l'Estat... Eren fets que aquest país no havia escoltat mai. Al carrer, hi havia set d'informacions d'aquest tipus.

Vosaltres ho teníeu clar, però, per quines raons una empresa com *Interviú* apostava per un periodisme costós i incòmode pel poder?

L'empresari es volia fer un forat en el mercat i va veure que això tenia ganxo. Hi havia una redacció jove, llançada, valenta i políticament activada: semblava la cinquena galeria de la Model, perquè tots havíem passat per la presó en algun moment o havíem estat detinguts. Algun venia del Front Revolucionari Antifeixista i Patriota (FRAP), l'altre del Partit Comunista Espa-

nyol (PCE), hi havia anarquistes.... Existia una ànsia de periodisme polític i, satisfent-la, la revista va aconseguir col·locar-se al milió d'exemplars. Per explicar l'èxit d'*Interviú*, s'ha parlat de la famosa foto de la Marisol despallada en portada; però aquest només va ser el detonant, perquè cada setmana destapàvem alguna cosa -les presons franquistes, les fosses, la matança de Badajoz-, entrevistàvem algun membre d'ETA o del Grapo... Publicàvem articles punyents i vam començar a donar veu a persones que no n'havien tingut mai. La gent va identificar la revista amb una mena de jutjat de guàrdia de paper a qui explicar històries que no explicaria a ningú més. Hi havia erotisme, però també denúncia.

Actualment, els equips d'investigació són pràcticament inexistents, però aleshores eren imprescindibles. Com treballàveu?

Érem una colla de franc tiradors que ens posàvem d'acord fàcilment. El perill d'enfrontar-nos a un enemic tan gran i tan important ens unia. Per exemple, compartíem la informació i, així, ens asseguràvem que, si passava qualsevol cosa, la investigació no s'aturaria. No hi havia competència ni personalismes. Es va crear una mena de fraternitat que s'ha repetit poques vegades i menys ara, que el periodisme s'ha convertit en una professió molt individualista. Inclús, si jo havia de tancar un reportatge i em quedaven pistes per estirar, les passava a altres col·legues perquè continuessin. No hi havia l'ego de *la meua exclusiva* perquè el més important era que surés la veritat. Mai no et senties sol; érem conscients del que teníem davant i l'important era desmuntar aquell immens aparell, al qual només li havien fet un lifting. Eren la mateixa gent que manava abans, però, de cop i volta, es parlava de viure en democràcia. En aquell context, vam endinsar-nos en el món de l'extrema dreta i el terrorisme d'Estat.

Abans de la mort de Franco, però, ja et comences a interessar per aquests temes...

A principis dels anys 70, es comencen a exhibir alguns llibres en català a través d'editorials com Enlace o Cinc d'Oros i hi ha tot un seguit d'atemptats a Barcelona. Els grups d'ultradreta van col·locar explosius en alguns aparadors i van incendiar alguna distribuïdora. També van apallissar capellans que deixaven les seves parròquies per fer reunions clandestines. Llavors em vaig començar a interessar per aquell terrorisme de baixa intensitat, sense morts, que només apareixia en notes breus als diaris. Vaig començar a posar el nas entre els aparells del règim: la Falange, els Requetès (forces de xoc del carlisme), la guàrdia de Franco... Aquest món desprenia una certa fascinació perquè estava verge: eren persones que manaven, gaudien d'una impunitat total i se'n vanagloriaven. Abans de començar a escriure, em vaig passar molt temps documentant-me. Vaig llegir llibres clàssics del feixisme: Primo de Rivera de dalt a baix, Ramiro Ledesma Ramos, Onésimo Redondo, el *Mein Kampf*...

El fet que no es produís una ruptura amb el règim franquista, sinó una continuïtat dels òrgans judicials, policials i funcionaris va donar ales a les accions violentes?

L'extrema dreta estava en plena operativitat perquè actuava amb el paraigua de les forces de seguretat. Estava cobert i era impune. S'ocupava de la feina bruta, d'allò que no podia fer qui duia uniforme. De cop i volta, es va popularitzar la paraula *incontrolats*, tot i que mai no ho van ser: hi havia plena coordinació amb els cossos de seguretat. La majoria d'investigacions en aquest camp les vam forçar nosaltres des del periodisme. Competíem amb la policia i això t'obligava a arribar als llocs abans que ella. Era un exercici perillós. Pensa que, durant molt temps, la gent del Grup Zeta no volia sortir amb mi de la redacció per por que em desapareixin o m'agredissin. La revista rebia

amenaces i va arribar a contractar una empresa de seguretat israeliana per posar detectors de metall a l'entrada.

En un moment de màxima intensitat del terrorisme d'extrema dreta al País Basc, l'any 1979, vas publicar tres reportatges que et van portar a l'exili i a la presó. Per què et van jutjar?

El 1979, feia més de deu anys que investigava aquest món, per això sempre he subratllat que no em van processar per aquell fet concret, sinó per tota una trajectòria. Tenien dues solucions: eliminar-me físicament o empaperar-me. Van optar per la segona opció, que era més fàcil, perquè ETA va assassinar dues persones esmentades en un dels reportatges. Vam descobrir tota aquella trama gràcies al policia nacional Francisco Ros Frutos, que es va apropar a nosaltres per explicar-nos que la policia utilitzava la ultradreta al País Basc en operacions encobertes a un costat i altre de la frontera. Planejava atemptats amb el Batallón Vasco Español o la Triple A contra *abertzales*, simpatitzants *abertzales*, persones de l'entorn d'ETA... Basant-nos en les informacions obtingudes, vam posar en marxa un equip de seguiment per documentar-les. Frutos es va convertir en un talp, li vam fer fotografies amb els ultres, en els seus llocs de reunions i d'entrenament... Vam poder explicar els projectes que tenien entre mans, com un atemptat contra Telesforo Monzon, que va ser líder del PNB durant la república i fundador d'Herri Batasuna. Què hagués passat en un país normal? Que l'aparell judicial s'hagués posat en marxa per aclarir les responsabilitats que se'n derivessin...

Es va posar en marxa, però contra el missatger. Un jutge vinculat a Fuerza Nueva us va condemnar a tu i a Frutos. Com va afectar el periodisme aquest procediment?

Crec que va significar un abans i un després. Hi ha qui, des d'aquell moment, va decidir anar amb compte. No podem obli-

FOTOGRAFIES:
VÍCTOR SERRI

“

En el periodisme d'investigació que fèiem a 'Interviú' no hi havia competència ni personalismes. Es va crear una mena de fraternitat que s'ha repetit poques vegades i menys ara, que la nostra s'ha convertit en una professió molt individualista

”

FOTOGRAFIES ENTREVISTA:
VÍCTOR SERRI

dar que la petició fiscal era de dotze anys i, finalment, me'n van caure set, una condemna confirmada pel Tribunal Suprem i el Constitucional. Vam mantenir un enfrontament terrible amb el poder judicial, que estava disposat a aturar els peus a la premsa. El que no ha transcendit, però, és que Frutos no va ser l'únic que va cantar, van venir altres policies, però no ho vaig fer públic per evitar més processos judicials. Per les mateixes raons, tampoc no hem explicat mai quin equip va participar en la investigació. Aquells reportatges apuntaven la mare dels GAL: mai no s'ha explicat qui marcava els objectius i quina informació es facilitava. La repressió evidència que, quan es parlava de les clavegueres de l'Estat, et donaven un ventallot perquè el periodisme reculés.

El 80% dels crims de l'Estat i de l'extrema dreta comesos entre 1975 i 1987 resten impunes. La impunitat arriba fins als nostres dies, però, només cap a la dreta?

Sí, ha estat endèmica. Quant temps va estar a la presó l'assassí de la jove militant del Partit Socialista dels Treballadors Yolanda González? Ningú va ser condemnat per l'atemptat de l'any 77 contra la revista *El Popus*; els crims de Montejurra van acabar en amnistia; no es va produir cap condemna per l'assassinat de l'estudiant Arturo Ruiz... La llista és molt llarga. Els cossos de seguretat mai no han estat depurats, han estat formats per qui han estat formats i tenen unes tradicions que encara continuen. De fet, en aquest país, l'Estat mai no ha vist la ultradreta com un perill, sinó com un ens col·laborador, a diferència de l'esquerra. Tot el que faci olor de nacionalisme o independentisme, d'anarcoprevolució o islamisme radical, genera alarma. En canvi, l'apologia del nazisme o la negació de l'holocaust no tenen conseqüències. Es generen contrastos sorprenents. Perquè s'han detingut persones per fer comentaris sobre la monarquia a Facebook, i s'han registrat i desmantellat ateneus llibertaris amb excuses similars.

Des que vas començar a investigar-la, l'extrema dreta ha canviat d'enemic. Conserva la capacitat de crear alarma social en benefici propi?

La seva capacitat d'adaptació és molt gran i molt més flexible que la de l'extrema esquerra. La seva activitat al ciberespai, la seva utilització de les xarxes, és anterior i més potent. Quan

vaig començar a investigar-la, l'enemic era el comunisme, calia defensar Europa dels rojos. A partir dels 90, quan cau el mur de Berlín i hi ha la davallada de l'Est, s'agafen ràpidament a un altre pal de pallar que és la *invasió de l'estranger*, de les persones emigrants. I si porta gel·laba, turbant i barba, pitjor encara! Són grups que protagonitzen la perversió de la paraula nacionalista: hi ha qui lluita perquè la seva nació sigui lliure i qui realça els valors identitaris de superioritat. El posicionament de la ultradreta sota aquests plantejaments identitaris comença a mitjan dels 80, amb el Front Nacional de Jean-Marie Le Pen. És la primera vegada que una formació es presenta a unes eleccions i entra al joc electoral; fins aleshores, eren extraparlamentaris. Han canviat d'enemic i ja no volen fer por. L'embolcall ha canviat, però les idees són les mateixes. Ara, el dret a decidir també és enemic perquè la unitat nacional aglutina i lliga amb els vells ideals. Barrinen coses, per això estic cansat de dir que és un moment per estar atents. No cal generar alarmismes, però, si la policia està tan pendent de "cèl·lules dorments" de suposats *gihadistes*, també haurien de vigilar l'extrema dreta.

Quina responsabilitat té l'esquerra en l'avenç de la ultradreta?

Cal preguntar-se per què té èxit la Casa Pound a Roma. O per què existeix la Lliga de Defensa Anglesa (EDL), que fa ombra al Partit Nacionalista Britànic (BNP) i té força als barris de Londres on hi ha més atur i més droga. Aquests moviments apareixen quan hi ha un buit o un abandonament de l'Estat. Estan omplint els forats que deixen l'administració i també una esquerra que ha abandonat el treball de masses marxista: treball de consciència i de cohesió. Les organitzacions cíviques les està recuperant la vostra generació.

Hi ha un cert debat sobre si, per combatre l'extrema dreta, cal silenciar-la o desemmascarar-la. Què en penses?

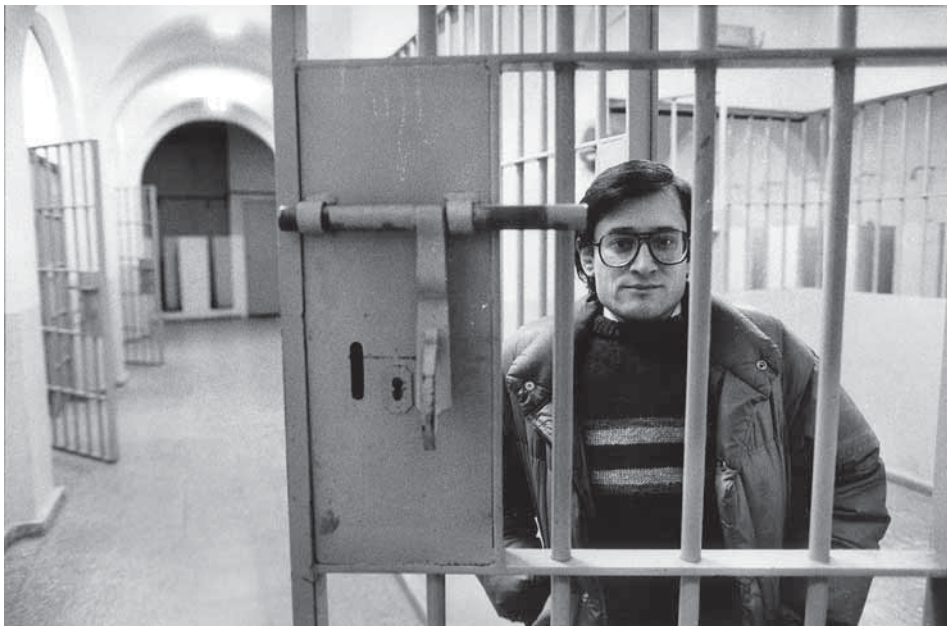
Crec que s'ha d'elaborar un contradiscurs. Al fanatisme, se'l combat denunciant-lo, però també contraposant-li un discurs, explicant el perill dels totalitarismes: d'on ve, què ha fet, on apunta. No sóc partidari de silenciar, sinó d'evidenciar i elaborar alternatives, que és el que no fa part de l'esquerra. I el periodisme ha d'actuar com a servei públic, sense fer cridòria a la recerca d'un titular. Hem d'actuar amb pedagogia perquè hem de convèncer, no sols vèncer. 4

“

Tot el que faci olor de nacionalisme o independentisme, d'anarcoprevolució o islamisme radical, genera alarma. En canvi, l'apologia del nazisme o la negació de l'holocaust no tenen conseqüències

”

Vinader a la presó de Carabanchel / PAVELLÓ DE LA REPÚBLICA

Xavier Vinader i el frau de la transició

Xavier Montanyà

Els polítics de la transició van voler inventar un país. El resultat –per a molts, modèlic– s’ha anat posant absolutament en evidència. També es va inventar, aleshores, el periodisme d’investigació i Xavier Vinader en va ser un dels puntals. Potser ara que el règim de la transició està rebençant, ha arribat el moment de tornar a aquell periodisme que aleshores es va voler silenciar.

La feina de periodistes com Vinader, Rafa Cid, Pepe Díaz, José Luis Morales i Pepe Rei va desemmascarar l’extrema dreta franquista que, incrustada en les forces de seguretat, creava grups violents sota banderes de conveniència. El Batallón Vasco Español (BVE), Antiterrorismo ETA (ATE) o la Triple A (AAA) van ser els precedents dels GAL. Cal subratllar que la llei d’amnistia de 1977 va ser una llei de punt final: posava en llibertat les persones preses per motius polítics i,

a la vegada, concedia impunitat a policies, militars i jutges franquistes.

Resseguir, avui, els reportatges de Vinader és explorar els forats negres de la transició. Repensar un passat amb resonàncies en el present. Sense anar més lluny, fa uns dies, el govern espanyol ha criminalitzat les víctimes del terrorisme d’Estat. Interior ha denegat la indemnització a 46 familiars de víctimes dels grups parapolicials –del BVE als GAL– acusant-los, sense prova judicial, d’haver estat d’ETA. La notícia ha passat pràcticament desapercibuda a la majoria de mitjans, seguint l’habitual tradició censorsa de la immodèlica transició.

Precisament, els anys 80, Vinader s’havia convertit en un periodista incòmode arran de les revelacions d’un expolicia infiltrat. I es va convertir en el primer exiliat i un dels primers presos polítics de la democràcia. Quan va ser indultat, el ministre d’Interior

era un José Barrionuevo que, quinze anys més tard, va ser empresonat per col·laboració amb els GAL.

Les versions pactades de la *modèlica transició* solen ignorar el cas Vinader. Al relat oficial l’interessa més el Canet Rock, Johan Cruyff o la Diada de Sant Boi. Per aquesta raó, avui, és important recordar-lo per aprofundir en aquells anys tèrbols.

Actualment, no hi ha un periodisme referencial. És, majoritàriament, reverencial. Karaoke, propaganda, tertúlies, subvencions, tràfic de dossiers i molt *hi hi, ha ha...* Aquí no passa res quan el govern, avui, criminalitza les víctimes dels GAL. O quan Felipe González, ahir, va dir que havia decidit no fer volar la cúpula d’ETA i que encara no estava segur d’haver fet ben fet. Ningú no investiga, la majoria mirem cap a una altra banda. Potser esperem que, algun dia, ens ho expliqui Wikileaks.

El periodista i el policia Francisco Ros Frutos / PACO ELVIRA

ELS TRES REPORTATGES QUE EL VAN DUR A LA PRESÓ

Els tres reportatges pels quals va ser empresonat Xavier Vinader. Una de les seves fonts, l’expolicia Francisco Ros Frutos, que també va ser processat i posteriorment indultat, va acabar suïcidant-se.

“Por qué fui policía” ‘Entreviú’

15-21 de novembre de 1979
Entrevista a l’expolicia Francisco Ros Frutos, on l’agent explica com és la Policia Nacional espanyola per dins i apunta la guerra bruta al País Basc.

“Como actúan los ultras vascos”

‘Entreviú’. 20-26 de desembre de 1979
Primera part del reportatge-entrevista a l’expolicia Francisco Ros Frutos, on aquest rebel·la com es va infiltrar dins els “grups paral·lels” i explica les relacions entre les forces de seguretat i l’extrema dreta al País Basc.

“Quisimos atentar contra Monzón”

27 de desembre de 1979-2 de gener de 1980
Segona part del reportatge-entrevista a Ros Frutos. Desgrana quins personatges de l’ultradreta es reuneixen al prostíbul Yon’Kola i organitzaven “accions desestabilitzadores”. Un exemple va ser la planificació de l’anomenada operació T, un atemptat contra l’“abertzale” Telesforo Monzón, que estava previst pel 26 de setembre de 1979.

ALTRES

‘Sant Celoni, al lado de la autopista: Blas Piñar sigue circulando por la derecha de la derecha’

Juny 1971
Entrevista al dirigent de Fuerza Nueva Blas Piñar, censurada pel director del diari ‘Sabadell’, Josep Palau i Blancher. Va ser publicada al llibre ‘Xavier Vinader i Sánchez. Periodisme i compromís’ (2009).

Feixistes Internacionals: estan com a casa seva

‘Setmanari Arreu’
31 de gener 1977

‘Yo vi como ejecutaban a Salvador Puig Antich’

‘Revista Por Favor’
16 de maig de 1977
Entrevista al darrer carceller de Puig Antich

Podeu trobar els sis reportatges a la web de la DIRECTA (www.directa.cat)

DOCUMENTALS

Properament, el programa ‘Sense Ficció’ de TV3 estrena un documental que posa llum a l’obscura transició espanyola a través del periodista d’investigació Xavier Vinader. L’obra, titulada ‘Xavier Vinader, periodista. Contra la guerra bruta’, està dirigida per Àngel Leiro i Xavier Montanyà i produïda per Antàrtida i TVC.

Els camins per no pagar el deute de la Generalitat

En ple procés independentista català, un informe de la Plataforma Auditoria Ciutadana del Deute subratlla que, sota la 'deutecràcia', no hi ha sobirania real. El text planteja diverses alternatives per sortir d'aquest context.

Maties Lorente

@mtsloriente

Es pot no pagar el deute públic? La Constitució espanyola, arran de la reforma exprés pactada pel PP i el PSOE i aprovada, també, amb el suport de CiU l'agost de 2011, estableix que el seu pagament ha de ser prioritari per a les administracions públiques, per davant de qualsevol altra despesa. I malgrat que des del govern de la Generalitat s'insisteix que no hi ha alternativa perquè així ho fixa la llei, la realitat és que es plantegen altres opcions.

La Plataforma Auditoria Ciutadana del Deute (PACD) s'ha encarregat de dibuixar les alternatives a *Independents de qui?*, un informe que publicarà les properes setmanes i al qual ha tingut accés la *DIRECTA*. El col·lectiu considera que aquesta imposició, el pagament del deute abans que la inversió social, és una decisió política basada en la premissa de no rebaixar els privilegis de les classes dominants. La PACD defensa que es faci una auditoria a través d'un procés "obert, participatiu i integrat en d'altres lluites socials" per poder decidir "democràticament i sobiranament" què fer amb el deute, sense ingerència dels mercats financers ni de la troica formada per la Comissió Europea, el Banc Central Europeu i el Fons Monetari Internacional.

El document, que arriba en ple procés independentista, exposa que "part del deute" de la Generalitat (que superava els 57.000 milions d'euros el 31 de desembre de 2013) és "il·legítim" i, per tant, "no s'ha de pagar". Segons la PACD, el deute il·legítim és "aquell contractat per un govern que no ha destinat els recursos generats per al benefici de la població; aquell que ha propiciat violacions dels drets humans, impactes sobre el medi ambient, o aquell deute derivat d'una política fiscal regressiva o permissiva amb el frau fiscal que redueix els ingressos de l'Estat".

La plataforma reconeix que l'aposta per l'impagament pot ser un "pas problemàtic" i fins i tot "contraproduent" si es planifica i

El principal creditor del govern autonòmic català és l'Institut de Crèdit Oficial, un organisme que depèn del govern central i concentra el 30,5% del passiu

es du a terme de manera inadequada. En aquest sentit, l'informe recorda que l'actual administració autonòmica no té plenes competències en els àmbits de la política monetària i de la fiscalitat, fet que "dificultaria la gestió d'aquest hipotètic impagament".

Tres vies possibles

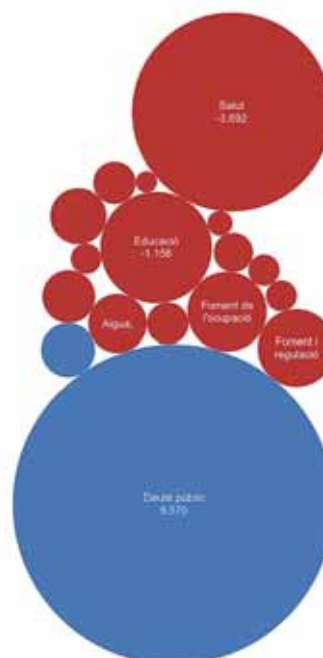
Actualment, la Generalitat no emet deute als mercats financers a causa dels alts interessos que li demanen. La seva principal via de finançament és el govern espanyol, a través de mecanismes com el Fons de Liquiditat Autonòmica (FLA), que comporten el pagament d'interessos. Per tot plegat, la PACD exposa que "la realització d'un impagament decidit de forma unilateral per part del govern de la Generalitat, sense sobirania política econòmica suficient, no és una bona opció si no va acompanyada d'altres canvis més profunds i generals".

Com a alternatives, la plataforma planteja tres estratègies diferents: la negociació de l'impagament del deute amb els creditors; recórrer als tribunals perquè declari il·legal una part del passiu, o dur a terme un impagament no negociat del deute. La primera opció no té massa garanties d'èxit si la part deutora té poques eines amb les quals fer creïbles les seves amenaces, mentre que la part creditora sí que té la força per fer mal a l'administració catalana. A l'Equador, l'any 2007, es va fer una auditoria que va permetre que el govern del president Correa plantés cara als mercats. Amb l'auditoria, l'executiu va declarar públicament que no pagaria el deute públic, paraules que van suposar una baixada pronunciada -del voltant del 70%- del preu dels bons d'aquell país. Malgrat això, el fet de no arribar fins al final i establir un precedent d'impagament va suposar, per a moltes, la relegitimació del sistema financer i una derrota parcial en la lluita perquè les auditories ciutadanes siguin mecanismes permanents de sobirania ciutadana davant els poders econòmics.

La via de recórrer als tribunals és una estratègia difícil, que limita el camp de lluita a casos molt clars de frau, però no permet gaire marge per al plantejament d'impagaments relacionats amb processos polítics emancipadors. El problema més greu de l'actual sistema del deute és que la majoria de transgressions que es duen a terme són considerades legals per la majoria d'estats, encara que vulnerin clarament la Declaració dels Drets Humans.

Finalment, per fer un impagament no negociat del deute, la Generalitat necessitaria establir les seves pròpies lleis i institucions amb relació a les finances i la fiscalitat per recuperar la sobirania plena. Caldria un procés polític de reapoderament de les institucions per part de la ciutadania. El primer pas seria la con-

Un impagament unilateral no seria una bona opció, tret que anés acompanyada de canvis més profunds

De 2009 a 2013 les retallades en Salut, Educatiu, Protecció i Promoció social i altres partides sumen 7.696,4 milions d'euros.

En el mateix període el pagament del deute s'ha incrementat en més de 9.569 milions d'euros.

L'increment de la partida pressupostària destinada al deute públic gairebé duplica les retallades en Salut i Educatiu

Font: Generalitat de Catalunya. Execució del Pressupost 2007 - 2013, i INE.

questa de les institucions polítiques; després, s'hauria d'establir una moneda pròpia i un banc central que gestionés i supervisés la política monetària.

A banda de desenvolupar les funcions de prestador d'últim recurs, establir les normes de funcionament i exercir de regulador i supervisor del sistema, aquest banc central hauria d'establir mesures de controls de capitals temporals: seria una mesura d'emergència per evitar reaccions sobtades en forma de fugides massives de diners. Països que experimentaven crisis de tipus de canvi de divisa han emprat aquestes intervencions de manera generalitzada amb l'objectiu d'estabilitzar els mercats. Alguns exemples són l'Argentina (2002-2005), el Brasil (2000-2001), Indonèsia (1996-1997), Malàisia (1995-2005) i Mèxic (1995).

Canvi de model

La nacionalització de la banca, total o parcial, entraria dins aquest escenari d'apoderament ciutadà. Sempre segons l'in-

forme de la PACD, facilitaria l'aplicació de les mesures de control. A més, disminuiria la vulnerabilitat davant el boicot de les elits financeres, polítiques i industrials després de l'impagament i facilitaria la gestió del crèdit per impulsar una economia més justa i solidària. La nacionalització tindria l'avantatge que una part de l'impagament es podria gestionar de manera interna, fent quitances i cancel·lacions entre actius i passius de la Generalitat, la banca nacionalitzada i els creditors.

Per acabar, aquestes decisions a curt termini haurien d'anar acompanyades d'un pla integral per transformar l'economia, de manera que es potenciés un nou model de banda ampla que inclogués l'economia de les cures i els impactes sobre el medi ambient dins els seus càlculs, que potenciés les petites productores i les cooperatives. Aquesta economia granular, enxarxada i dinàmica hauria d'anar necessàriament acompanyada de polítiques públiques progressistes, facilitadores de la transició cap a aquest nou sistema. ◀

El poder de les entitats bancàries

Entre quinze entitats, públiques i privades, concentren el 88% del deute català, segons l'informe de la PACD 'Independents de qui?'. El govern autonòmic no ha fet públiques les dades, que s'han obtingut a través de la CUP. El principal creditor de la Generalitat és l'Institut de Crèdit Oficial (ICO), que depèn del govern espanyol, amb el 30,5% del passiu. Entre les entitats

privades, les que més n'acumulen són CaixaBank (14,0%), BBVA (13,7%), Bankia (4,3%) i el Banco Santander (4,0%). De les foranes, destaquen Crédite Agricole (3,6%) i Deutsche Bank (1,8%).

El document analitza les principals magnituds, dades i informacions que poden ajudar a entendre l'evolució del deute de l'administració autonòmica catalana. Es respon a la neces-

sitat de conèixer on s'estan destinant els recursos que haurien de garantir drets com la salut o l'educació i el perquè d'aquest procés. Les retallades han anat directament a cobrir l'increment de despesa vinculada al retorn del deute. De fet, l'any passat, aquestes partides (sumant amortització i interessos) van ascendir a 11.728 milions, per sobre dels 8.215

destinats a Salut o els 5.055 d'Educació. La PACD veu el treball com "un exercici necessari". "Davant l'opacitat i la manca de transparència de la Generalitat de Catalunya, apostem per compartir i construir conjuntament el relat del deute des de la ciutadania", ja que "només podem avaluar quines sortides tenim coneixent com s'ha arribat a aquesta situació".

La lluita per l'autodeterminació a la segona restauració borbònica

Un 65% de la població del Regne d'Espanya amb dret a vot no va poder participar en el referèndum sobre la Constitució espanyola

Daniel Raventós

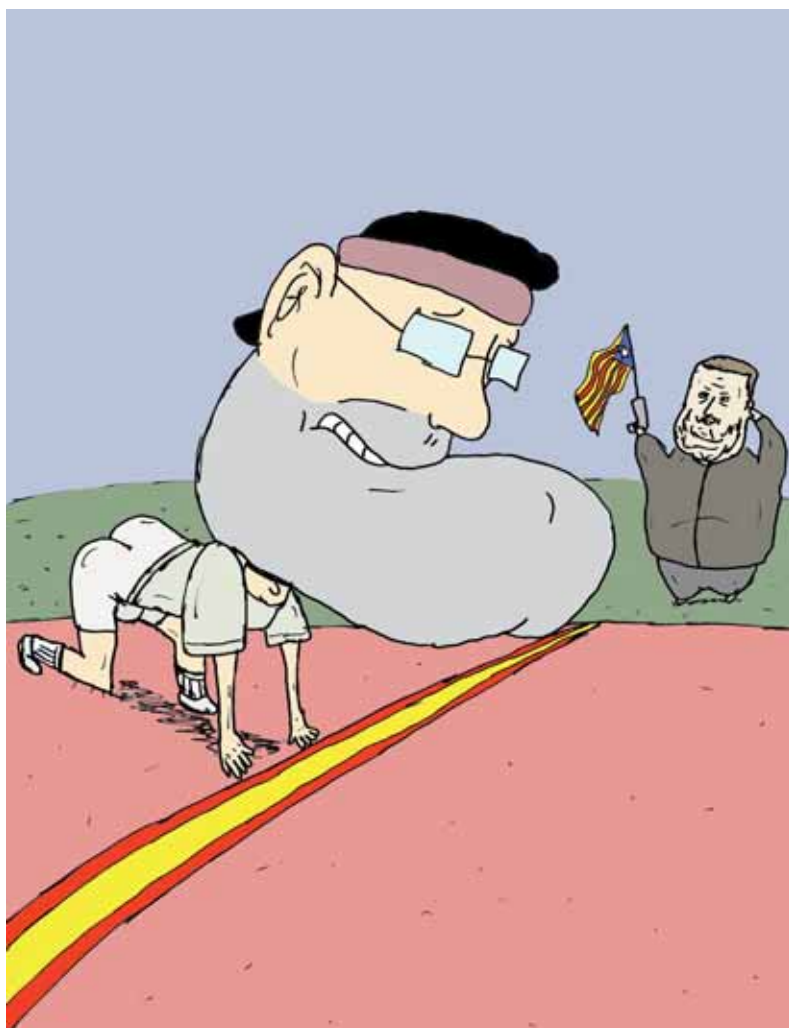
Comitè de Redacció a 'Sin Permiso'
i professor de la Facultat d'Economia (UB)

“Durant la Guerra de la Independència, tota la Nació lluitava perquè teníem dret a la independència, però els cubans no el tenien, com no el tenien els catalans quan van emprendre la seva guerra separatista, ja que Cuba, com Catalunya, és una província espanyola”

*Leopoldo Alas, Clarín
el 1896, dos anys abans de la independència cubana*

El 6 de desembre de 1978, la major part del poble català va ratificar la Constitució espanyola encara vigent, un dels principals pilars de la segona restauració borbònica, règim de la transició o règim del 78. UCD, AP, PSOE, PCE i PSUC van demanar el vot a favor, com els antics partits que van precedir l'actual CiU. I com a sindicats principals, CCOO i UGT. Era difícil que sortís un resultat diferent a una victòria aclaparadora del sí. Amb la gran excepció del País Basc, els resultats van ser semblants al conjunt del Regne d'Espanya. Vaig ser una de les poques persones d'esquerres que haurien votat no a aquella constitució. Hauria, però no vaig poder-ho fer perquè no es podia votar si eres menor de 21 anys. Fet significatiu: actualment, un 65% de la població del Regne d'Espanya amb dret de vot no va poder participar en aquell referèndum. Coses dels anys. He dit *poques persones d'esquerres* perquè l'extrema dreta també va demanar -per raons que només hom despitat o malintencionat podria confondre- el vot negatiu. ERC, llavors un partit numèricament molt poc important, va demanar el vot negatiu per raons molt diferents a les de l'extrema dreta franquista.

La meua tradició política va demanar el vot negatiu per raons diverses, però les que m'interessa destacar aquí són dues. Una: perquè la constitució impedia el dret d'autodeterminació de les nacions catalana, basca i gallega. Dues: perquè impedia, també, l'autodeterminació de tots els pobles inclosos dins el territori de l'Estat espanyol -o Regne d'Espanya-, ja que imposava la monarquia i, per tant, en aquella constitució, no hi cabia la república. Era evident -com ho és amb molta més empíria acumulada avui- que una constitució que encarregava la unitat d'Espanya a un exercit aleshores farcit de franquistes (cosa que no exclou que ara n'hi hagi una proporció gens menyspreable) i que imposava la monarquia designada pel dictador que va morir al llit no podia permetre el dret a l'autodeterminació de les nacions sense Estat ni l'autodeterminació de tots els pobles del Regne d'Espanya. Era evident -i avui sembla que aquesta

IL·LUSTRACIONS:
MARC FERNÁNDEZ

L'abdicació del tron en favor del seu fill és un intent de salvar aquesta monarquia decrepita i corrupta i, amb ella, el règim del 78. Un quart component reactiu de la crisi d'aquest règim és l'atac a les llibertats i, en conseqüència, un augment de la repressió. Però el principal factor de la crisi d'aquest règim de la segona restauració borbònica és, sens dubte, la gran i persistent mobilització del poble català pel dret a decidir. Una mobilització que (cal recordar-ho?) va agafar desprevinguts la majoria dels partits parlamentaris, si no tots. De tant gran com va ser, va aconseguir que, amb el temps, s'hi afegissin partits forjadors del règim del 78. Un altre mèrit, que mai no ha estat suficientment destacat, d'aquest moviment.

Aquesta mobilització tan persistent ha desorientat molta gent. Cal recordar les vegades que, al llarg d'aquests darrers anys, s'han pogut llegir declaracions de polítics, intel·lectuals i patums sobre "l'immediat desinflatem" d'aquesta mobilització? Però també n'ha incomodat molts d'altres, normalment provinents de determinades esquerres que només treuen el dret a l'autodeterminació els dies de festa especial, que consideraven que la mobilització pel dret a decidir "distreia d'altres temes més importants". I ja no cal dir els exabruptes i les frases que passaran a la història de la imbecilitat. Com aquell "el que estan fent no es pot fer" que afirmà Soraya Sáez de Santamaría. O les molt divertides diatribes contra el nacionalisme (català o basc) pel fet de considerar-lo genèticament exclòent o ètnic en comparar-lo amb el civilitzat, democràtic i racional "patriotisme constitucional" (espanyol).

També s'ha confós la sobirania amb *tenir moltes competències*. Com diria de manera molt planera Antonio Baños: "A Catalunya, se li reconeix una personalitat cultural, idiomàtica i fins i tot legislativa, però se la manté en una minoria d'edat política. No pot sortir de casa, no pot llogar un pis, no pot establir-se pel seu compte. Pot, això sí, decidir la decoració de la seva cambra i gestionar l'assignació que li donen els seus pares". Quan el que s'exigeix no és que *es concedeixin competències*, sinó disposar de les que sobiranament es decideixi, s'ha d'estar a casa a les nou de la nit i sense assignació setmanal.

És relativament fàcil, encara que sempre hi ha excepcions, veure els errors, les barbaritats i les fatxenderies dels de l'altre costat. Cal un esforç més gran per veure les que cometem *els nostres*. Breument: hi ha defenses de la independència de Catalunya que, al meu parer, són completament indesitjables. Unes, per exclòents; altres, perquè són econòmicament nefastes. No oblidem que, mentre *els nostres* només poden tenir opinió, els de l'altre costat tenen exèrcit, aparell judicial, tribunal constitucional i, en resum, tots els mitjans d'un Estat.

Durant les properes setmanes, fins que arribi el 9N, s'acleariran bastantes incògnites. I es poden cometre errors que poden resultar fatals. Però, si hi ha alguna cosa que crec que pot mantenir les possibilitats d'èxit (i no garantir-les, perquè això és impossible de predir), és lligar el dret d'autodeterminació del poble català amb l'enfonsament del règim del 78. Poden haver-hi distintes tàctiques, poden haver-hi moltes diferències en d'altres punts. És inevitable quan tanta ciutadania, partits tan diversos i sindicats i moviments socials tan diferents participen d'un mateix procés. Però aquest lligam entre l'enfonsament del règim del 78 i el dret d'autodeterminació del poble català és ineludible. I requereix d'aliats al conjunt del Regne d'Espanya. Costa, però se n'estan trobant.

Fa poc, l'historiador Josep Fontana declarava: "Avui, vivim una batalla més d'una guerra molt llarga en la qual cal pensar si val la pena seguir lluitant pel que estem lluitant. Jo crec que sí". No es pot fer un resum més clar de la situació que tenim al davant. ◀

És ineludible lligar l'enfonsament del règim del 78 i el dret a l'autodeterminació del poble català

idea s'estén entre bona part de la població -, però, l'any 1978, no va ser-ho per la dreta ni per quasi tota l'esquerra antifranquista. Va ser un error amb conseqüències de llarg abast.

Han passat quasi 36 anys des d'aquell referèndum constitucional. Dels molts canvis que hi ha hagut des de llavors, n'hi ha dos que estan lligats: la crisi del règim del 78 i la mobilització popular catalana pel dret a l'autodeterminació (o el dret a decidir en què s'ha transformat). Els components de la crisi del règim del 78 són força nombrosos. Un de molt important és el deteriorament cada cop més imparabile del sistema bipartidista, format pel PP i el PSOE, que ha governat el Regne d'Espanya al llarg de quasi tota la transició. Són dos partits que, tret d'algun moment excepcional, han coincidit en absolutament tots els aspectes fonamentals que han configurat el règim del 78. Han estat especialment units des del maig de 2010, quan era el PSOE qui governava, amb les mesures de política econòmica que han atacat les condicions materials d'existència de la gran majoria de la població no rica. Un altre component és el deteriorament de la representació política, motivat per la gran corrupció estesa entre molts polítics i la submissió als grans interessos empresarials, amb l'habitual transvasament entre grans empreses i càrrecs polítics (i viceversa). Un tercer component és la caiguda de popularitat de la família reial borbònica, provocada per diferents escàndols, no essent dels menors l'opacitat de la despesa pública de la casa reial. O les brutals i costoses caceres dels fins fa poc rei Joan Carles, que inclouen la manança d'un dels darrers bisons que vivien a Europa i d'un ós prèviament emborratxat amb vodka. Una mostra de la talla moral del *campechano*.

22
Dos milions de refugiades birmanes pateixen abusos laborals i situacions d'esclavatge a la veïna Tailàndia

24
L'Aràbia Saudita i els Emirats Àrabs Units utilitzen una operació militar per projectar una imatge de modernitat

Sotmeses a Qatar Airways

Antigues hostesses denuncien en exclusiva les restriccions laborals i personals que imposa aquesta empresa.

Nico Lupo Sonnabend
Beirut (Líban)
@niluso

Qatar Airways imposa unes condicions laborals molt dures, un control ferri sobre la vida personal de les seves hostesses i du a terme pràctiques discriminatòries contra les dones. El contracte que firmen les treballadores inclou un apartat segons el qual l'empresa pot acomiadar-les si es queden embarassades. Les hostesses també denuncien que, si es volen casar, han de demanar permís als càrrecs dirigents de l'aerolínia. A més, estan obligades a respectar els tocs de queda que se'ls imposen i asseguren que han de firmar un document que permet que la companyia tingui accés als seus comptes bancaris. Els representants de l'aerolínia, d'acord amb les lleis de Qatar, decideixen quan poden sortir del país les seves treballadores.

La Federació Internacional del Transport (ITF, en les seves sigles en anglès), que agrupa sindicats del transport d'arreu del món, va ser una de les primeres veus que van alertar sobre els abusos de l'aerolínia. El mes de gener d'enguany, la ITF va presentar el cas davant l'Organització Internacional del Treball (OIT). La federació acusava el govern qatarià de permetre que Qatar Airways, empresa de propietat estatal, violi la convenció III de la mateixa OIT sobre discriminació, ratificada pel país l'any 1976.

La ITF assegura que Qatar Airways -que és la patrocinadora principal del Futbol Club Barcelona des de 2013- és l'única aerolínia que, per contracte, s'atorga el dret d'acomiadament si la treballadora queda embarassada. L'apartat 10 del contracte inicial que firmen les hostesses, al qual ha tingut accés la DIRECTA, és clar en aquest aspecte: "El treballador ha d'informar la part contractant en cas d'embaràs des de la data en què en té coneixement. La part contractant té dret a finalitzar el contracte des del dia de la notificació de l'embaràs, ja que la treballadora no serà apta per volar (...)".

En el passat, les aerolínies mai no havien posat facilitats a les hostesses si es volien quedar embarassades, però la situació ha millorat durant les últimes dècades. Algunes companyies per-

meten que les empleades continuïn volant fins un mes determinat d'embaràs i d'altres, com Virgin Atlantic, les reassignen temporalment a una nova posició que no requereixi volar. La política de Qatar Airways no és única entre les aerolínies del Golf, però sí la més extrema. Gabriel Mocho Rodríguez, Secretari d'Aviació Civil de la ITF, assegura que "si bé existeixen normes (similars) a Emirates o Etihad, aquestes aerolínies són més flexibles a l'hora d'implementar-les. Ofereixen alternatives si les dones volen gestar o canviar el seu estat civil". "A Qatar, és motiu d'acomiadament -diu Mocho Rodríguez- i es un acomiadament humiliant perquè suposa la deportació".

A diferència del que passa amb l'embaràs, el contracte amb Qatar Airways no inclou cap clàusula respecte al dret de formar matrimoni, però les treballadores consultades expliquen que, si segueixen unes condicions determinades, poden optar a fer-ho. "A l'entrevista de feina, et demanen si tens parella o no i si tens intenció de casar-te", explica l'Ana, que va treballar d'hostessa a la companyia fins fa uns mesos. "Durant els primers cinc anys, renunciava a fer-ho sense demanar permís a l'empresa", afegeix. Els testimonis que apareixen als fòrums *online* de personal del sector aeri, com ara Cabin Crew o Pprune, van en la mateixa línia i constaten que fer la petició ja suposa arriscar la feina: "Una amiga meva va demanar permís i la van acomiadar al moment", explica un usuari al fòrum de Cabin Crew. "Va haver d'abandonar el país durant les 24 hores següents i deixar la seva parella", conclou.

La deportació "és una atribució que Qatar dóna a les seves empreses", diu Rodríguez. La contractació de treballadores estrangeres, que suposen el 90% dels dos milions de residents del país, està sotmesa a les condicions imposades pel sistema d'ponsorització. Segons aquest sistema, les empreses o particulars "patrocinen" l'estada de les empleades i en són responsables

Segons l'Organització Internacional del Treball, només aquesta aerolínia s'atorga, per contracte, el dret d'acomiadament si la treballadora es queda embarassada

Les treballadores pateixen dures pràctiques discriminatòries / DEVESH AGARWAL

La modernitat dels avions contrasta amb el tracte extremadament controlador que reben les empleades / QATAR AIRWAYS

davant del govern. Les estrangeres necessiten un permís de l'empresa per sortir del país i no tenen dret, per llei, de sindicar-se.

Diverses organitzacions de drets humans tenen els estats del Golf al punt de mira. "Per separat, cadascun d'aquests mecanismes és totalment inacceptable", denuncia Nicholas McGeehan, investigador de Human Rights Watch pels països del Golf. "Quan s'apliquen de manera conjunta, es complementen i reforcen entre ells. És per això que parlem d'un sistema de treball forçat i d'esclavatge", continua McGeehan.

En aquest marc, Qatar Airways imposa un control molt estricte sobre les treballadores. Abans de començar el seu període al *petroestat*, l'Ana s'havia informat a través d'amics residents a Qatar, que li havien recomanat que no signés per l'aerolínia. Només arribar a Doha, la capital del país, l'Ana va anar a una de les residències que l'empresa posa a disposició de les hostesses i on, *de facto*, estan obligades a viure. La treballadora explica que aquests espais estan vigilats per càmeres i guàrdies per raons de seguretat. Alhora, les càmeres i els guàrdies juguen un rol important en el control per part de la companyia.

Les filmacions també serveixen com a prova si alguna de les treballadores infringeix alguna norma, com la de respectar un toc de queda nocturn. Les persones entrevistades asseguren que les hostesses estan obligades a tornar a casa abans de les quatre de la matinada la vigília d'un dia que no treballen, fet que confirma altres casos exposats als fòrums i verificats per la ITF. "L'empresa sap a quina hora entres i surts de casa", assegura la Marta, que també va deixar l'aerolínia fa pocs mesos. Ella i l'Ana han accedit a parlar a canvi de mantenir l'anonimat. "Quan surts i entres de l'apartament, has d'introduir la teva identificació electrònica, que utilitzes per accedir a cada vol", explica la Marta.

En cas que les empleades tinguin vols programats, han de respectar un "descans mínim". S'han de recloure als seus apartaments durant dotze hores abans de començar a treballar. L'empresa els atorga 90 minuts per sortir en cas que tinguin alguna necessitat, com ara anar a sopar o a comprar menjar. Les afectades consideren que aquest temps és insuficient. "Som adults; no cal que em diguin que he d'estar a casa meva dotze hores

abans", diu la Marta. L'Ana explica que els responsables de l'aerolínia per la qual treballa actualment es van sorprendre quan els va explicar aquestes imposicions, la violació de les quals pot comportar l'acomiadament. Si l'empresa decideix no cessar-les, les treballadores solen rebre una advertència. La Marta va estar dotze dies sense treballar després de rebre un d'aquests avisos. Una altra treballadora explica que, com a càstig, li van denegar el permís necessari per sortir del país durant sis mesos.

Els representants de l'empresa també fan visites periòdiques i aleatòries als apartaments, relaten les hostesses. Inspeccionen les àrees comunes (saló, cuina i bany) sense advertir les seves ocupants per descartar la presència d'alcohol, tabac i porc, el consum dels quals està prohibit. També tenen dret a revisar les habitacions amb avis previ.

Qatar Airways obliga les empleades a firmar un document en àrab que autoritza l'empresa a accedir i congelar els comptes bancaris personals. Quan va demanar què volia dir el document, explica l'Ana, li van respondre: "Vols treballar amb nosaltres?". L'Ana es va assabentar del seu contingut després de ser convocada al despatx dels responsables de l'aerolínia per haver transferit diners des del seu compte en un banc qatariès a un compte estranger. Volien saber si tenia la intenció de deixar l'empresa.

L'Ana es va acabar habituant a aquestes pràctiques de control. També explica que, per a moltes hostesses de països empobrits, treballar per Qatar Airways és una oportunitat de conèixer món i estalviar. "És només quan te'n vas, que et preguntes com podies acceptar això", explica. Ara ella vola amb una aerolínia europea. "No tinc unes bones condicions salarials, però almenys he recuperat la meua llibertat".

McGeehan, de HRW, espera que el creixement econòmic dels països del Golf afavoreixi un escrutini més acurat i augmenti la pressió per canviar les condicions laborals que hi predominen. "Un dels millors exemples és el patrocini del Barcelona, un dels equips més importants del món", diu McGeehan. "Això crea un benefici, però també un cost (pel patrocinador), en cas que la gent s'indigni pel fet que aquest club - que suposadament representa certs ideals- estigui esponsoritzat per una organització que actua d'aquesta manera". ◀

A parer de Humans Rights Watch, el de Qatar és un sistema laboral "de treballs forçats i esclavatge", amb pràctiques abusives que es complementen i reforcen entre elles

A l'altre costat del riu Moei

Dos milions de desplaçades birmanes exerceixen de mà d'obra barata de l'economia tailandesa.

Marta Vilanova, Àngel Amargant
Bangkok (Tailàndia)
@MarViBu / @angelamargant

Uvai Lwin és birmana i té 24 anys. El 2013, va decidir marxar del seu país per buscar una vida més digna a la veïna Tailàndia. Va trobar feina a través de persones conegudes en un taller tèxtil domèstic, a la ciutat fronterera de Mae Sot. Les condicions són dures: treballa dotze hores diàries, no té cap jornada de descans i cobra tres euros al dia. Quan hi ha molta feina, treballa tota la nit. Tot i així, està contenta: "Al meu país, treballava a una fàbrica de sabates, hi estava més hores, guanyava menys i el meu encarregat em tractava molt malament". La propietària del taller també considera que ofereix bones condicions: "Cada mes he de pagar a la policia perquè els birmanes sense documentació puguin treballar aquí; si no ho fes, els deportarien".

No és un cas aïllat. S'estima que dos milions de persones birmanes viuen al país veí sense cap tipus de documentació, després d'haver creuat il·legalment el riu Moei. S'han vist desplaçades per la repressió militar, pels conflictes armats entre el govern i els grups ètnics opositors o per la falta d'oportunitats econòmiques. Segons les darreres xifres publicades per l'Alt Comissionat de l'ONU per als Refugiats (ACNUR), el gener de 2014, hi havia 136.499 refugiades birmanes vivint als nou camps d'acollida establerts al llarg de la frontera entre ambdós països. Tanmateix, la gran majoria de la gent desplaçada treballa en situació irregular arreu del país.

La Yaung Chi Oo Workers Association (YCOWA) és una organització creada fa quinze anys a Mae Sot per un grup d'estudiants activistes i treballadores immigrades birmanes. La seva feina se centra en la detecció de casos de tràfic de persones i en la protecció de les treballadores, a les quals encoratja a formar-se en drets laborals i a organitzar-se per defensar-los. Les condicions són especialment dures en l'agricultura i la indústria tèxtil. Myo Zaw, responsable d'YCOWA, explica que, al camp, es realitzen jornades interminables de dilluns a diumenge, sovint sota temperatures molt altes i amb un guany d'entre dos i 3,5 euros al dia. Atès que el salari mitjà de Tailàndia se situa entre els set i els dotze euros diaris, a l'empresariat li interessa mantenir una situació impensable sense complicitat policial. L'activista assegura que, en el món tèxtil, "costa molt saber per a qui estan cosint els tallers, ja que hi ha molta intermediació que dificulta investigar-ho", però, pel que saben, "són tant marques tailandeses com internacionals". L'associació, que aspira a constituir-se com a sindicat, ja ha ajudat 2.100 persones i ha guanyat més de 157 casos.

Un taller de costura / ÀNGEL AMARGANT

Una de les cares més obscures de la immigració a Tailàndia és el tràfic de persones. El país està considerat un dels centres mundials del treball forçat. Aquest es produeix habitualment als sectors de la pesca, l'agricultura, les feines domèstiques i la prostitució i les víctimes són tant homes com dones i infants procedents de Birmània, Laos, la Xina, Cambodja i el Vietnam. El govern ha estat titllat de permissiu pel fet de no imposar prou mesures per condemnar les responsables. Tan Oo en parla en primera persona. Recentment arribat a una casa d'acollida de l'organització YCOWA, aquest birmà de 44 anys havia aconseguit fugir, dos dies abans, d'una xarxa de tràfic de persones.

El seu malson ha durat gairebé un any. Com moltes altres compatriotes emigrades, la seva situació laboral era precària i vivia amb la família a l'abocador de Mae Sot. Fa onze mesos, va rebre una trucada on se li oferia feina a una piscifactoria i ho va deixar tot per anar-hi. Allà, el va descobrir la policia, que, en comprovar que no tenia documentació legal, li va imposar una multa de 90 euros a canvi de deixar-lo marxar. Com que ell no disposava d'aquesta quantitat, la policia el va vendre a una dona birmana; aquesta el va retenir sis mesos treballant en un vaixell, on feia jornades d'entre vuit i 24 hores sense rebre cap sou. Els dies que no estava al vaixell, el retenia a casa. Finalment, es va escapar i va arribar a Bangkok, on va contactar amb YCOWA. Ara, torna a viure a l'abocador amb la seva família.

El responsable d'administració de l'Ajuntament de Mae Sot, Pitoon Parinyathamkul, estima que "actualment, a la ciu-

Tailàndia està considerat un dels centres mundials del tràfic de persones i el treball forçat

Segons les últimes xifres publicades per l'ACNUR el gener de 2014, al país hi viuen 136.499 refugiades

tat, hi viuen 30.000 tailandesos i uns 60.000 birmanes, la gran majoria en situació irregular". Afegeix que la institució "està treballant en una nova política econòmica per facilitar més permisos de treball als birmanes. Tot i així, aquesta no té data d'aplicació. No sabem si serà efectiva d'aquí mesos o anys". Des de l'Ajuntament, asseguren que no tenen constància dels casos de corrupció policial o de la situació a la deixalleria de la localitat, on prop de 120 famílies sobreviuen dedicant-se al reciclatge.

Sannar, de tretze anys, és una de les habitants d'aquesta estructura. Treballa entre dotze i 24 hores diàries: quan arriba un camió, Sannar recull el plàstic. Entre centenars de mosques i un soroll esgarriós, camina i posa les mans sense guants entre tot tipus de deixalles, líquids tòxics i menjar podrit. Cobra tres euros diaris per aquesta tasca. Es calcula que, només a la regió de Mae Sot, hi ha més de 20.000 infants sense accés a l'educació. Com explica Javi Garcia, de l'ONG Colabora Birmanía, que proveeix educació a més de 530 infants, "les nenes i els nens són els més vulnerables a caure en la prostitució infantil, l'explotació laboral i el tràfic d'òrgans i de persones".

Occident ha començat a retirar les sancions imposades a Birmanía durant la dictadura, a felicitar el seu govern i a fer-hi negocis tot assegurant que la democratització del país avança correctament. Mentrestant, centenars de milers de birmanes viuen en condicions deplorables i sense drets a Tailàndia, explotades com a mà d'obra barata per diverses empreses locals i internacionals. ◀

Es calcula que, només a la regió de Mae Sot, hi ha més de 20.000 infants sense accés a l'educació

El context birmà

Després d'un cop d'estat, Birmanía ha estat sota el control d'una junta militar des de 1962. La dictadura ha estat acusada de nombroses violacions dels drets humans.

L'Aixecament 8888 (1988) i la Revolta del Safrà (2007), les principals protestes no-violentes al país, encapçalades per estudiants, activistes i monjos, van ser brutalment reprimides. Ambdues es van saldar amb milers de persones mortes i detingudes.

El 1990, es van convocar les primeres eleccions lliures al país des de feia 30 anys. La Lliga Nacional per la Democràcia (NLD) va obtenir 392 escons dels 492 disponibles al parlament. La junta no va acceptar els resultats i es va negar a cedir el poder als vencedors dels comicis. Des d'aleshores i fins al novembre de 2010, Aung San Suu Kyi, la líder del partit polític NLD i Premi Nobel de la Pau, va romandre sota arrest domiciliari.

El 2010, la junta va anunciar un tèrbol gir democràtic, destinat a atraure inversió estrangera occidental. El 7 de novembre d'aquell any, les autoritats van convocar eleccions generals. Els principals partits de l'oposició no s'hi van presentar per la negativa governamental a aplicar mesures com la reducció del poder militar, la supervisió

internacional dels comicis o l'alliberament de presoneres polítiques.

L'actual president, Thein Sein, va ser la mà dreta del líder de la junta militar i primer ministre del país entre el 2007 i el 2011, Than Shwe.

Hi ha moltes esperances posades en les properes eleccions, convocades pel 2015. Si no es produeix un canvi legislatiu, Aung San Suu Kyi no podrà aspirar a la presidència, ja que la constitució prohibeix que qualsevol persona que hagi estat casada amb una persona estrangera i hi hagi tingut fills, que és el seu cas, ocupi aquest càrrec.

Una quarta part de la població del país es troba sota el llindar de la pobresa, segons dades de Nacions Unides.

Tot i que el govern ha signat acords d'alto el foc amb els grups ètnics opositors, els combats continuen als estats de Kachin i Shan. Des de la proclamació de la independència el 1948, les autoritats han exclòs les minories i no han respectat la promesa de construir un Estat federal. La setmana passada, es va iniciar una nova ronda de negociacions per posar fi als conflictes.

En un informe del juny de 2014, l'Associació d'Assistència als Presos Polítics Birmanes assegura que encara hi ha 62 persones preses per motius polítics i 102 activistes a l'espera de judici.

Les llargues jornades laborals afecten les treballadores joves i les més grans / À. A.

Quins interessos hi ha darrere l'operació Dama del desert?

Àngel Ferrero
@angelferrero
Berlín

Es diu Mariam al-Mansouri, té 35 anys i el seu nom va aparèixer als titulars dels mitjans de comunicació la setmana passada. En una operació de relacions públiques molt estudiada, l'Àràbia Saudita i els Emirats Àrabs Units (EAU) van presentar, al més pur estil de Hollywood, les imatges de pilots militars que participen en els bombardeigs contra Estat Islàmic a Síria i que la premsa anomena "operació Dama del Desert", tot i que no és el seu nom oficial. Entre ells, hi ha el príncep saudita Khalid Bin Salman i la ja citada al-Mansouri, la primera dona pilot dels EAU. El missatge era doble: no sols els estats del golf Pèrsic (Qatar i Bahrain també hi participen) lluiten amb els seus aliats occidentals contra el terrorisme islamista, sinó que una de les persones que bombardejarà les bases d'una organització político-militar cèlebre pel seu tradicionalisme militant i el seu caràcter reaccionari serà una dona. Amb aquesta maniobra de propaganda, l'Àràbia Saudita i els EAU van voler transmetre una imatge de modernitat que no es correspon amb la seva realitat política i social.

La solució militar, sigui com sigui, cobreix únicament una part del problema. El mes d'agost, un 92% de les persones enquestades pel diari *al-Hayat* a l'Àràbia Saudita considerava que els valors d'Estat Islàmic estaven plenament d'acord amb la xaria i l'islam. Des d'Europa, diverses veus han denunciat que aquesta organització es finança mitjançant donacions privades procedents, sobretot, de l'Àràbia Saudita, Qatar i Turquia. "Si vostès poden congelar els comptes bancaris de determinats ciutadans russos, per què no poden fer-ho amb els de les famílies de l'Àràbia Saudita, Qatar i Turquia?", va preguntar Gregor Gysi, el portaveu del partit Die Linke al Parlament Federal alemany, l'1 de setembre d'enguany. El 17 de setembre, la cancellera Merkel es va reunir a Berlín amb l'emir de Qatar, el xeic Tamim bin Hamad al Thani. Segons va

L'Àràbia Saudita i els Emirats Àrabs Units volen transmetre una imatge de modernitat que no es correspon amb la seva realitat política i social

declarar a la premsa després de la trobada, Tamim li va assegurar que el seu país no dóna suport ni finança grups terroristes i ella en va tenir prou amb la seva paraula. "No tinc cap motiu per no creure'l", va respondre. Avui, catifa vermella i te a les cinc amb l'emir de Qatar, l'endemà, lliçons de llibertats i drets humans a Rússia: aquesta és la nova Europa.

Que la mà esquerra no sàpiga què fa la dreta

La tolerància vers les violacions flagrants dels drets humans a l'Orient Mitjà i l'absència de democràcia s'expliquen per la política d'aliances i els interessos occidentals a la regió. Els Estats Units i la Unió Europea donen suport políticament i militarment els estats del golf Pèrsic per contrarestar qualsevol intent de democratització que posi en perill el subministre energètic a preus relativament baixos (la regió posseeix una de les reserves de combustibles fòssils més grans del món). També es vol evitar que l'Iran esdevingui una vertadera potència regional i alteri l'actual equilibri de forces fent servir la seva influència sobre la població xiïta.

Ja en el passat, l'Iran ha amenaçat amb la possibilitat de minar o tancar l'estret d'Ormuz (que té una amplària d'entre 60 i 100 km) si es produïa una agressió militar occidental. Es calcula que el 20% del petroli mundial passa a través d'aquest braç de mar. Poc sorpre-

ment, l'Institut Internacional d'Estudis per a la Pau d'Estocolm (SIPRI) situa els EAU i l'Àràbia Saudita en el novè i desè lloc a la seva llista d'importadors d'armes del món: la majoria d'elles provenen de la UE, els EUA i el Canadà. L'operació contra Estat Islàmic podria ser aprofitada, doncs, per incrementar aquesta transferència d'armes en previsió d'una futura desintegració de l'Iraq, on aproximadament el 65% de la població és xiïta.

Per la seva banda, Israel manté un perfil relativament baix en aquest conflicte. L'organització islamista Front Al-Nusra (que comparteix la ideologia salafista d'Estat Islàmic, però hi està enfrontada) ha aconseguit avançar fins als alts del Golan, on ha segrestat un contingent de cascos blaus de l'ONU. Tot i això, el mateix dia que l'aviació nord-americana bombardejava bases d'Estat Islàmic a Síria, l'exèrcit israelià va abatre un MiG-21 sirí que va sobrevolar la línia de demarcació. Hi ha qui creu, com diu l'analista Gary Brecher en un escrit per la web *Pando*, que, des de la perspectiva israeliana, l'exèrcit de Síria, el moviment de resistència islàmica Hezbollah i l'Iran són més perillosos, més experimentats i estan més ben organitzats que les milícies de fanàtics d'Estat Islàmic (independentment de les armes capturades i la seva ferocitat) i que aquests últims són una mena de pesticida orgànic contra els aiatol·làs, Hassan Nasrallah i Baixar al-Assad. ◀

Mariam al-Mansouri, la primera dona pilot que participa en els bombardeigs contra Estat Islàmic a Síria / EMIRATES NEWS AGENCY, WAM

"Kobane, el bressol de la revolució kurda a Síria" (25/09/2014), David Meseguer, 'Directa'

"Kurdistan: la pólvora comença a donar fruita" (29/08/2014), Àngel Ferrero, 'eldiario.es'

"El govern de Merkel aprova l'enviament d'armes al nord de l'Iraq" (03/09/2014), Roger Suso, 'Directa'

Vota participar en aquest Verkamti?

Aprèn a fer-te la teva farmàcia natural, pas a pas amb aquest quadern il·lustrat. Estigueu preparats contra els mals tipus amb el kit de remeies indispensables per viatjar.

www.tintassora.com | tintassora.com | tintassora.com/es/news | TintaSoraCJ

RADIO PICA
www.radiopica.net

Productes de la terra

El portal de venda de productes dels PPCC

www.productesdelaterra.cat

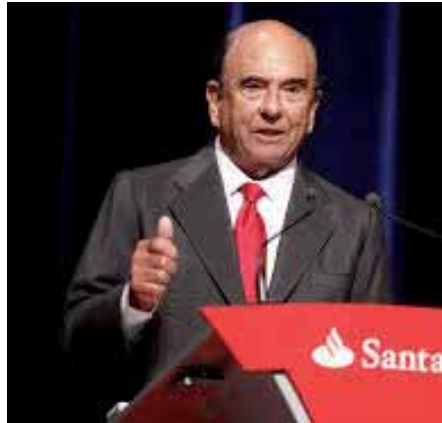

La recent desaparició de *don Emilio* i el trasllat de *don Isidoro* a la planta d'oportunitats d'El Corte Inglés han causat commoció entre les elits empresarials i bancàries, que no consideren que la coincidència d'aquests dos cadàvers exquisits sigui casual. "Van per nosaltres", se sent dir a les pistes de pàdel. "Hem de resistir", murmuren amb inquietud mentre fan dringar nerviosament els glaçons dels Chivas als salons del Círculo Ecuestre.

El traspàs de Botín ha precipitat la sortida de les catacumbes d'un grupscle revolucionari sense denominació coneguda. Només se sap del cert que són seguidors de l'anomenada Teologia del liberalisme, una doctrina econòmic-religiosa segons la qual no és possible evangelitzar la població fins que aquesta no assoleixi majoritàriament unes condicions d'extrema pobresa, condició imprescindible per a la salvació divina. Tot i que se sospita que aquest grup fa anys que actua, havia aconseguit passar desapercebut gràcies a operacions borsàries d'alta volatilitat, comprant actius públics amagat rere fons voltors i inundant el mercat de productes xinesos a 0,80 euros que es desmaneguen abans d'arribar a casa. Ara, ha sortit a la llum per honorar la memòria de Botín, l'home que, segons les hagiografies publicades darrerament als principals diaris del país, va bastir un imperi amb un xiclet mig mastegat i un filferro d'envàs de pa de motlle. Les seves seguidores l'han convertit en mite i guia espiritual i l'anomenen "guerriller del parquet" o "comandante de les finances", segons diuen algunes de les pintades que han aparegut recentment a diverses ciutats.

Són guerres jesuïtes? Són *brokers* il·luminades? No ho sabem, però vigileu les carteres. ◀

Botín, nova icona revolucionària

La **DIRECTA** aposta per la **racionalització dels horaris**. Per això, des d'avui mateix, treballarem una setmana i, la següent, descansarem a les nostres respectives cases de la Cerdanya.

El govern portarà la desobediència del 9-N al Consell de Garanties Estatutàries

Si el Consell desaconsella desobeir, ERC instarà l'executiu a desobeir "només la punteta".

Descobreixen que el cèlebre troll 'majestic1952', que fa comentaris a diversos diaris digitals catalans, en realitat és Duran i Lleida

La poca feina i la insistència patològica en els mateixos arguments ha estat la clau per desemascarar-lo. Les expertes reconeixen que, al principi, les havia despistat el fet que emprés el català.

Enxampen Pedro Sánchez sortint del bagul dels ninots de Mari Carmen ('y sus muñecos')

El flamant secretari general del PSOE afirma que només visitava uns vells amics i nega "tenir el braç de ningú dins el cul".

Posen un economista a presentar el temps i pronostica cinc anys ininterromputs de tempestes

Anuncia que, per Sant Jordi, publicarà un llibre on es detallaran totes les calamitats que se'ns tiren a sobre.

Miquel Iceta presentarà un programa de televisió de reformes de la llar

'Tu casa apesta' és el nou programa del canal Divinity, on el dirigent socialista tirarà a terra envans, rebentarà lavabos i pintarà i repintarà portes per convertir una casa amb poc gust en una casa amb mal gust.

Alaa Al Aswani i l'art de perdre la por

A 'L'Automòbil Club d'Egipte', l'escriptor parla dels mecanismes de la submissió creant un paral·lisme històric amb l'Egipte dels anys 40

Anna Pazos
@annapazos

Tota revolució comença amb un clic: és aquell instant en què la por desapareix i la submissió es transforma en rebel·lia dins de cada individu. És el moment precís que definia Kapu ci ski en el seu testimoni sobre la revolució iraniana de 1979, quan va veure per primer cop la multitud negant-se a retrocedir davant les ordres policials. I és el mateix fenomen que, segons l'egipci Alaa Al Aswani, es va produir a la plaça Tahrir l'any 2011. El mateix de què, indirectament, vol parlar-nos a la seva última novel·la, *L'Automòbil Club d'Egipte* (Edicions de 1984, 2014). El llibre, un capbussament a l'Egipte colonial dels anys quaranta, se serveix de diversos personatges per repassar els mals de la societat: el racisme, el llast de la tradició, la sexualitat mal entesa, les relacions de poder i submissió (tant familiars com laborals) o la humiliació de ser governats per una potència estrangera. Amb la revolució dels Oficials Lliures traient el cap a la llunyania, el país es trobava -com avui- en un punt d'inflexió històric, fet que permet establir un paral·lisme perfecte amb l'Egipte actual.

Escriptor i dentista, instigador i participant de les revoltes de Tahrir, Al Aswani va esdevenir l'autor més traduït de la seva nacionalitat amb la novel·la *L'edifici Iaqubian*, un retrat social del Caire decadent de 1990. A *L'Automòbil Club d'Egipte*, Al Aswani reprèn la línia costumista i la posa al servei d'un repàs històric que pretén tenir efectes revulsius. La novel·la engega l'any 1872, quan, en un poble de l'Alemanya profunda, l'enginyer Karl Benz inventa el primer automòbil de la història. La proliferació d'aquest artefacte màgic arreu del món fa necessària la creació, a l'Egipte colonial, d'un Automòbil Club; un espai de luxe on la diplomàcia estrangera pugui dirigir la política automobilística del país i felicitar-se per pertànyer a una raça que crea màquines a motor. Allà, "els lladres es vesteixen de gala, es perfumen i fan el seu estúpid paper, com en una comèdia", observa un personatge escèptic. El rei Faruk hi va

per abandonar-se als plaers del joc; el director britànic, James Wright, hi personifica la supèrbia d'un ocupant occidental; el cap de les criades, l'abominable Kavu, és tan cruel amb les empleades com servil amb el poder estranger. A la base de la piràmide, hi tenim la plebs: les serventes autòctones, permanentment espantades, abaixen el cap i temen rebre un càstig en qualsevol moment.

Aquest microclima laboral serveix a la perfecció per retratar les dinàmiques de control i dependència existents en qualsevol dictadura. En la seva literatura i en articles periodístics, Al Aswani sosté que tota disfunció de la societat, des de la pobresa a la misogínia o la brutalitat policial, són fruit d'aquesta manca de democràcia que condueix a una "deformació psicològica" de llarga durada. Amb tot, l'autor té clar que una revolució mai no la fa la majoria i aquesta és una qüestió clau a la novel·la. Quan algú comença a parlar de drets dels treballadors i les treballadores o de mesures de pressió, la resta de la gent s'aparta d'ell com si fos portador de l'Ebola. Són víctimes de la paranoia col·lectiva de qui ha estat objecte de càstigs arbitraris i brutals; són la majoria silenciosa que prefereix el mal conegut a la possibilitat de veure's al carrer, amb la dignitat intacta però morta de gana.

El mateix Al Aswani, en un article del juny de 2010, resumeix aquest mecanisme en referir-se a les persones afins a Mubàrak: "Confien que l'immens aparell de repressió que té l'Estat només s'engega per esclafar aquells que li planten cara, que el règim mai no farà mal a qui s'inclina i obeeix". No obstant això, tant a la novel·la com a la realitat, l'autor es mostra optimista: no tots els personatges són terribles, no tot està perdut. Encara que tornin els cops d'Estat i la repressió (a la realitat), encara que una majoria submissa doni l'esquena als pocs justos (a la novel·la), Al Aswani deixa la porta oberta a l'esperança, representada en aquell clic definitiu que, tard o d'hora, haurà de sonar. ◀

Els clients a la terrassa del Shepherd Hotel, el Caire, al voltant de l'any 1940 / HULTON ARCHIVE

S'empra un microclima laboral per retratar les dinàmiques de control i dependència existents en qualsevol dictadura

/ ARIANA NALDA

“A Occident, hi ha problemes relacionats amb l’islam que a Egipte van desaparèixer el segle XIX”

Entrevista a Alaa Al Aswani

A. P.
@annapazos

A *L'Automòbil Club d'Egipte* uses múltiples veus, a part d'històries personals i trames polítiques que es barregen. Quin diries que és el tema central?

Potser la qüestió principal que planteja és què passa quan s'ha de triar entre seguretat o lluita per la llibertat. Malauradament, la majoria de la gent escull la primera. Un altre tema és la concepció que tenen les persones europees de les egípcies. I viceversa.

Quan algunes treballadores del club es plantegen fer vaga, escrius: “La por que sentien els semblava una barrera que, un cop superada, desapareixia completament”.

El que acabes de descriure és el significat de la revolució: no és només un canvi polític, és un canvi humà. Per algun motiu, en algun moment, se superen les temences pròpies i això és irreversible. Després d'una revolució, la població no tornarà a sentir temor. Això és exactament el que passa a Egipte.

El personatge de Kavú és despietat amb les empleades, però servil i complaent amb les estrangeres. En alguns articles, has definit Mubàrak amb termes similars.

Aquí tens dues idees: Kavú és el rei dels serfs i el serf del rei. Reuneix els trets característics de qualsevol tirà: una persona injusta, corrupta, violenta, però que també és una mena de protector. Molts empleats del club automobilístic no es poden imaginar la vida sense ell. És interessant que aquesta relació surti a la llum després de la caiguda de cada dictadura; hi ha gent que enyorà els temps del cabdill. Et diran que potser era corrupte i injust, però que, al cap i a la fi, era com el nostre pare. Això s'explica perquè, després de dècades de manca de llibertat, les persones estan psicològicament deformades.

Un dels temes que plantejes és la por de la llibertat. Com se supera?

Fa falta temps. No podem oblidar que les persones normals no són heroïques, prefereixen la seguretat a la possibilitat de ser perseguïdes, d'anar a la presó, de ser torturades o assassinades. Per això admirem les figures heroïques, perquè són excepcionals. La revolució mai no és cosa de tots; hi ha un petit percentatge que s'activa

i una majoria que el segueix mentre veu resultats positius. En el moment en què comença a ser problemàtica, deixen d'estimar-la. No tothom està disposat a pagar el preu de la llibertat.

També parles de la mentalitat colonial a través del director britànic del club, James Wright.

Vaig crear aquest personatge perquè els lectors diguessin que és detestable. I sí, com a bon representant de l'actitud colonial, és terrible: obertament racista i estúpid. Però no oblidem que té una filla adorable que és humanista, estima Egipte...

Tant a L'Automòbil Club d'Egipte com a L'Edifici Iaqubian, hi apareixen moviments revolucionaris. Al primer llibre, situat als anys 40, és un grup laic i nacionalista contrari a l'ocupació britànica. Al segon, ambientat a la dècada dels 90, irromp el fonamentalisme religiós. Aquest darrer discurs va guanyant lloc?

El que això demostra és que la societat egípcia necessita urgentment un canvi real. I els joves sempre hi tenen un paper clau, a la revolució; acostumen a ser els que realment necessiten aquest canvi, perquè no veuen un futur. A vegades, com li passa al jove Taha a 'L'Edifici Iaqubian', perden el camí i acaben en grups terroristes. De tota manera, el que els mou és la ràbia derivada de la injustícia que els envolta.

En general, els personatges femenins de la novel·la es queden a l'àmbit domèstic. Setanta anys després, la dona egípcia ha tornat a quedar desplaçada dels espais públics?

Les idees pròpies del wahhabisme, que es van estendre des dels règims del Golf gràcies als diners del petroli, s'oposen a la democràcia i als drets de la dona. Va en contra de la interpretació egípcia de l'islam, que és tolerant, pacífica i democràtica. A Occident, aquest radicalisme ha generat problemes relacionats amb l'islam que a Egipte es van eradicar el segle XIX. Abans de l'arribada d'aquestes idees reaccionàries, les egípcies gaudien d'una emancipació sense precedents al món àrab. La revolució, però, va ser per tothom, incloses les dones, que hi van tenir un paper protagonista. ◀

“La revolució mai no és cosa de tots”

“No tothom està disposat a pagar el preu de la llibertat”

“Les idees pròpies del wahhabisme s'oposen a la democràcia i als drets de la dona”

Quan el còmic italià es mobilitzà per Palestina

Oriol Fuster Cabrera
@oriolfc

Nàpols i Torí, 1988. Agenda en mà, dos amics, Guido Piccoli -periodista i escriptor- i Patrizio Esposito -fotògraf i dissenyador-, despengen el telèfon i comencen a fer trucades.

Pocs mesos abans, havia començat la primera intifada palestina. Colpits, volent incidir-hi d'alguna manera, decidits a canalitzar el mal d'estómac que provoca la impotència, Piccoli i Esposito es disposen a contactar amb diverses il·lustradores i escriptores de còmic italianes. És una proposta per ajuntar grans de sorra: l'edició d'un llibre col·lectiu amb l'objectiu de recollir fons per a la resistència palestina.

Bafarades contra bales

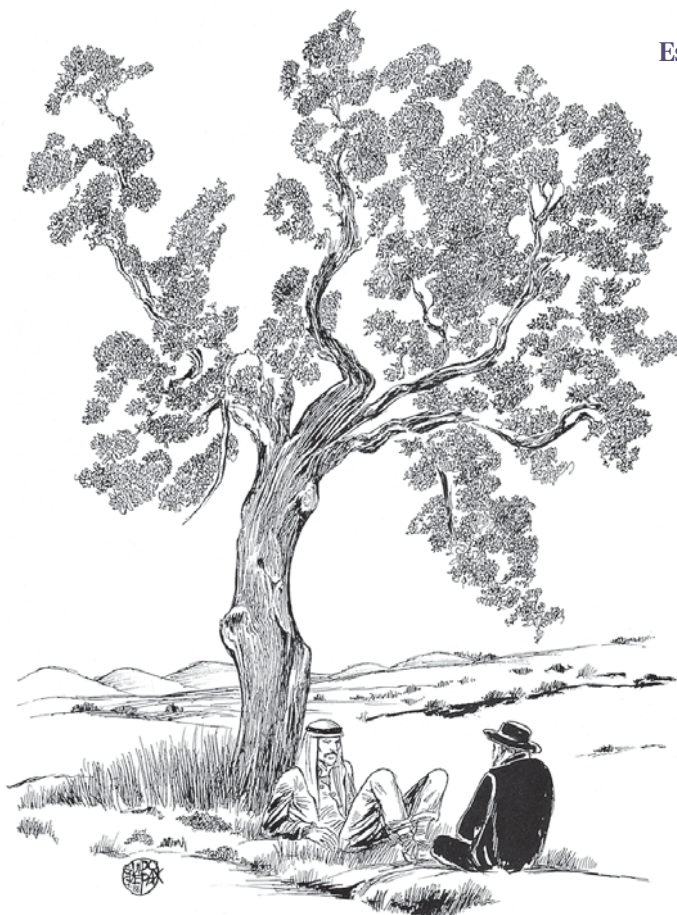
Pensat i fet. Una vintena d'autores tiraran endavant la idea: *Kufia. Matite italiane per la Palestina* ja és quasi una realitat. *Il Manifesto*, el diari-cooperativa nascut vint anys abans d'una escissió per l'esquerra del Partit Comunista Italià, i la CUEN, una petita editorial vinculada a la Universitat de Nàpols, en seran partícips. També hi col·laboraran diversos comitès de solidaritat, revistes i fanzines.

El resultat contindrà treballs de primeres espases del còmic italià, com Gipi, Guido Crepax, Elfo o els autors, ara de culte, Milo Manara i Andrea Pazienza. Recorreran tota Itàlia: furgoneta amunt, furgoneta avall, Piccoli i Esposito presentaran el resultat en vora un centenar d'actes. Vendran àlbums, originals i promouran altres iniciatives com la publicació, poc temps després, d'un elapè també col·lectiu. Les presentacions arribaran fins a Jerusalem, Tel Aviv i diverses ciutats de la Franja de Gaza, fins que el robatori de la furgoneta amb els originals i els darrers exemplars de *Kufia* clourà, de manera abrupta, l'etapa.

Més enllà de la il·lustració

Any 2000. La segona intifada palestina corprèn i mobilitza el món tant o més que la primera. A Itàlia, farà renàixer, també, el projecte. *Kufia: 100 disegnatrici per la Palestina* veurà la llum a inicis de 2002. El ventall d'autores -un centenar- arribarà fins a Bèlgica, Grècia, Alemanya, l'Estat espanyol, l'antiga Iugoslàvia, els Estats Units o l'Amèrica Llatina i també comptarà amb la participació de referents en altres àmbits com Stefano Benni, Edward Saïd o Joe Sacco.

Ensems, *Kufia* -ja un espai, més que un objecte cultural- creixerà i s'ampliarà cap a nous àmbits com la cooperació activa o el treball amb infants i s'apagarà com a contenidor artístic. El 2004, finalment, Gianluca Costantini -enciclopèdia humana del còmic en general i de la vinyeta política en particular- curarà en format web aquests setze anys d'expressions sota un paraigües de llapis, aquarel·la, cromes i papers. Vos animem a aixoplugar-vos-hi. ◀

UN DIALOGO POSSIBILE

Guido Piccoli i Patrizio Esposito van impulsar un projecte d'art solidari que s'ha transformat amb el temps

www.inguine.net/kufia

"Un diàleg possible"
de Guido Crepax

AA. VV. | Núria Empez (coord.)

Dejadnos crecer

Menores migrantes bajo tutela institucional

ISBN 978-84-92559-56-5 | 304 pàgs. | 19 €

www.viruseditorial.net # www.viruslibreria.net

editorial **virus**

El dibuix de Elfo a 'Kufia' (1988)

Un fragment d'Andrea Pazienza

"No sé per què, però em vénen al cap dos nens que juguen a futbol. Però, a un d'ells no li puc dibuixar el cap", obra de Gipi

Una obra de David B

“Abans d'apuntar cap a polítics i banquers, hauríem de fer autocrítica”

Conversam amb Catastrofe Club, un duo d'agitació cultural format per David Molina i Josep Maria Herrera, que acaba de publicar 'Galletas' (La Fabrica de Galletas, 2014).

Josep Maria i David Molina són els ideadors d'aquest projecte multidisciplinari / CATASTROFE CLUB

Crònica fragmentària d'evolucions personals

Ignasi Franch
@ignasifranch

La darrera pel·lícula de Richard Linklater (*A Scanner Darkly*) tracta d'un tema característic del *indie* nord-americà com és l'arribada a la maduresa. I ho fa d'una manera molt particular: filmant anualment, al llarg de més d'una dècada, els infants-adolescents protagonistes i altres actors compromesos amb el projecte. Linklater ja havia signat una trilogia (iniciada amb *Antes del amanecer*), de la qual ha rodat una entrega aproximadament cada deu anys. El de *Boyhood* sembla un pas lògic, encara que agosarat, per representar el pas del temps en clau de ficció cinematogràfica.

Potser el plantejament, unit a l'evolució del mateix realitzador, facilita que l'obra desbordi les convencions de les *teen movies*. El centre del relat és el creixement de Mason, els seus primers amors i desenganys, els trasllats familiars que trenquen amistats que semblaven eternes... o els descobriments de vocacions. Però també adquireixen relleu el pare i la mare del protagonista: separats, descomponen i recomponen diverses vegades les vides respectives. D'alguna manera, des dels marges d'un Hollywood infantilitzat, irromp una narració que observa la joventut, però també dimensiona les concessions i les dificultats de la realitat adulta. Que aborda la fi de l'adolescència, quan el futur ofereix

un gran ventall de camins possibles, però també l'etapa en què moltes decisions ja estan preses. El resultat és un *Cuentos de Tokio* en clau *indie*, més amable (per l'estètica, per la banda sonora) i potser menys dolorós que el clàssic de Yasujiro Ozu.

Possiblement, la producció es ressent de l'escàs temps disponible per cada rodatge. Quan s'acosta el final, a més, Linklater busca un desenllaç... i quelcom semblant a una tesi, fet que mina parcialment l'aparença de realitat. Però *Boyhood* sembla un intent molt apreciable d'acostar-se a temàtiques adultes, complementant les convencions del cinema comercial sense xocar-hi frontalment. Autoria ambiciosa però accessible, doncs, per esguardar des d'una distància prudencial el decurs del temps, esperances i ferides incloses. ◀

CINEMA

Boyhood (2014)

Director i guionista: Richard Linklater

Intèrprets: Ellar Coltrane, Patricia Arquette, Ethan Hawke,

Lorelei Linklater

Durada: 165 minuts

Joan Gener Barbany
@en_joan

Què us ha portat a ajuntar-vos per fer aquest projecte?

DM: La cosa va començar amb uns sopars, els dimecres, amb galetes i vi, fins que vam començar una pluja d'idees i de lletres. La música ha vingut molt després.

JM: Ara ha pres la forma d'un disc, però creiem que això és el de menys. Estem buscant la millor manera d'expressar el que pensem: tothom critica l'ambició de la gent poderosa, però, després, veus individus al teu voltant que tenen tanta o més ambició que aquella.

No sou un grup musical... Què és Catastrofe Club?

DM: Hi ha un mal de panxa, un dolor compartit. Per la situació política i social. Però també perquè, en la nostra vida diària, ens trobem amb persones del veïnat que no ens deixen tenir una vida digna.

JM: Nosaltres busquem el nostre Senegal. La pregunta que fem és: "Què fas prenent el sol, amb tot el que ens cau a sobre?".

DM: I molta gent de l'art va fent com si res. Humilment, nosaltres volem ajudar a pensar les noves manifestacions del segle XXI.

Galletas no sols és un CD. El format físic sembla un 'fanzone', esteu preparant unes peces audiovisuals per acompanyar els directes...

JM: *Galletas* és la banda sonora de la nostra ràbia.

DM: Estàvem fent l'elapè i, durant el procés, vam veure que amb la música sola no n'hi havia prou per expressar el missatge. El pop ens permet ser gràfics.

JM: No és un *producte*, no és la convenció *disc*. No pensem en cançons. Pensem en imatges, en esquetxos, en logos o en frases. Cada cançó és una galeta. Volem que la gent que ens escolti i ens vegi pugui entendre el missatge, els agradi o no els agradi el què i el com.

Amb aquesta obra dispareu a tort i a dret. Què busqueu?

DM: Volem provocar qui està al nostre voltant. Abans d'apuntar cap a polítics i banquers, hauríem de fer autocrítica. Aquí hi ha el canvi.

JM: Quan algú ens diu: "Això que dieu a aquesta cançó m'ha incomodat, cabrons!", és una mostra que hem fet el que volíem. No és una postura, tenim 40 anys i no tenim la pressió d'agradar a l'audiència.

Canteu "¿No te parece, no te parece que... va siendo hora de?" ... De què és hora ja?

DM: No sé si ho sabrem mai.

JM: Digues-m'ho tu. ◀

Galletas (La Fàbrica de Galletas, 2014)

Bandcamp: <http://catastrofeclub.bandcamp.com>

Facebook: [/catastrofeclub](https://www.facebook.com/catastrofeclub)

Twitter: [@catastrofeclub](https://twitter.com/catastrofeclub)

La vida en un vodka

El 'Platonov' de Txèkhov torna, més viu que mai, en una versió 'remasteritzada' de la companyia Ignífuga al Círcol Maldà

Un moment de l'obra teatral / CLARA I IRENA VISA

Marc Farràs Piera

Recuperar Plath (i Abelló)

Irene Alerm i Pou
@irenealerm

Ser poeta, a vegades, no només és saber posar les pròpies paraules, sinó interpretar, entreveure i presentar les d'altres. A principis d'aquest mes, ens deixava Montserrat Abelló, poeta tota ella, però també traductora de grans artistes anglosaxones. El 2006, publicà *Sóc Vertical. Obra poètica 1960-1963*, una antologia de Sylvia Plath.

Amb aquest llibre (preçios per dins i per fora), Abelló traslladà el so i la contundència de la poeta nascuda a Boston i passada per Cambridge a la nostra llengua. L'antologia recull la feina dels tres darrers anys de vida de Plath abans que se suïcidés. Una etapa de maduresa literària on, per fi, aboca el mot com una necessitat que la salva parcialment de l'ofec. Escriu alliberada, qui sap si de l'encotillament dels versos anglesos o per l'allunyament del seu marit, el també poeta Ted Hughes.

La versió és acurada i molt fidel (l'edició, molt sensatament, inclou el text original a l'esquerra de cada composició), però alhora personal. La versemblança és fonda i cap tel de traducció ens impedeix pensar que l'estatunidenca no ho hauria escrit d'aquesta manera si ho hagués fet en català. A Abelló, no se li escapa la sinuositat o la brusquedat del ritme, la síncope i la cadència de l'anglès i ho versiona amb bons recursos quan fa falta.

El desenaix amb el món, la recerca constant de l'amor, la comprensió i la necessitat de fer-se un lloc agombolada entre els seus i, alhora, mantenir-se prou distant, prou forta per poder ser un puntal de les persones que l'envolten, entreteixeixen els versos. El trident de ser mare, dona i escriptora es clava a la carn nua, l'interroga constantment i la va ferint a batzegades. Però també sap de la dolçor de l'aura maternal, que apareix en moments precisos on tot perd arestes.

La poesia de Plath, per ser dita, recitada en veu alta i clara, ens permet entrar a un món de dolor, bellesa i certesa. La poesia de Plath és Poesia i Abelló l'agafa de la mà amb perfecta consonància. ◀

Sylvia Plath en un autoretrat dels anys 50 / ARXIU

Anton Txèkhov (1860-1904) va escriure *Platonov* als vint anys. Encara vivia a casa el pare i la mare i començava a estudiar medicina a Moscou. El text va quedar inèdit i no va ser rescatat fins divuit anys després de la mort del dramaturg. L'obra té els trets propis de les *operes primes*: urgència, contundència, desmesura i alguns desequilibris. Però també s'hi endevinen alguns dels trets que marcaran la trajectòria d'un creador teatral decisiu, especialment atent a les angoixes, les misèries i les contradiccions dels diversos grups socials.

La companyia Ignífuga, nascuda fa dos anys a l'Institut del Teatre, acaba de presentar-ne una versió pròpia i reduïda al Círcol Maldà: *La norma de l'extinció*. El muntatge, dirigit per Pau Masaló, concentra l'acció en una sola nit de festa. Els personatges es reuneixen a casa d'Anna Petrovna per ofegar la seva deriva existencial en un mar d'alcohol, sexe i violència.

Entre els bevedors i seductors, emergeix la figura de Mikhail Platonov, el mestre del poble, que s'aplica amb particular entusiasme a una autodestrucció vertiginosa. Acompanyat d'una colla igualment desubicada i melancòlica, és un home en caiguda lliure, mirall d'una generació frustrada, endeutada i viciada que, si bé reproduceix originàriament la Rússia del segle XIX, retrata el món d'avui amb la mateixa acidesa i precisió. Les sensacions de pèrdua, de fragilitat i de por pròpies de l'entrada al món adult queden ben travades en un espectacle vitamínic, un regal pel grup actoral i tot un repte per a la direcció.

Aquesta versió aconsegueix capturar l'esperit ideat per Txèkhov. Una atmosfera vaporosa per on van desfilant uns adonis insatisfets, hipòcrites i indecents, a l'espera d'alguna cosa que els redimeixi o els estimuli. Però la nit avança i els efectes ètics van eliminant les capes de maquillatge del rostre i de l'ànima, fins a deixar al descobert un ramat d'animals ferits. Joves i tanmateix vells. Vençuts. I encara fascinants. Ja van convèncer l'audiència madrilenya a les naus del Matadero i, ara, tenen tots els trumfos per captivar la platea barcelonina. ◀

TEATRE

'La norma de l'extinció'

De Pau Masaló

A partir de 'Platonov', d'Anton Txèkhov

Círcol Maldà (Carrer del Pi, 5, www.circolmalda.cat)

Fins al 5 d'octubre

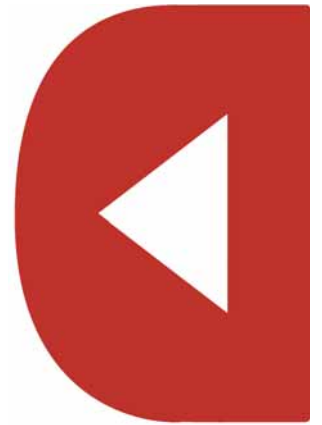
LLIBRE

Sóc Vertical. Obra poètica 1960-1963

Autora: Sylvia Plath

Traducció: Montserrat Abelló

Editorial: Edicions Proa, 2006

inDirecta

/ PABLO TOSCO-
INTERMÓN OXFAM

“Menjar els nostres aliments ja és un acte de rebel·lia”

Alex Romaguera
@AlexRomaguera

Quan vas tenir el primer contacte amb el moviment indigenista?

Tot va començar el 1993, tres anys després d'accedir a la universitat. A través del Centre d'Estudiants Universitaris de l'Interior, a la capital Asunción, vaig participar en unes jornades sobre les problemàtiques que assolaven el país, entre les quals hi havia les reformes educatives, que també afectaven les comunitats camperoles. De mica en mica, em vaig anar camperolitzant.

Quina realitat vas observar?

Dista molt de la mirada que projecten els grans mitjans de comunicació, on la població rural apareix com a endarrerida, ignorant i contrària al desenvolupament. Aquest tractament afavoreix l'abandó de l'activitat i la consolidació d'un model productiu basat en el cultiu intensiu de soja transgènica.

És una estratègia destinada a enfortir aquest model?

Exacte. Gairebé tots els mitjans transmeten aquest pensament, que genera una gran desmotivació entre els segments populars i camperols: se'ls limita l'activitat i el marge de mercat. Així està succeint al poble de Curuguaty, on, durant la dictadura, un empresari es va apropiat de les seves terres per implementar aquest sistema d'explotació que només beneficia les grans corporacions i les potències estrangeres.

L'acapament de terres és una herència de la dictadura d'Alfredo Stroessner (1954-1989)?

Arran de la Guerra de la Triple Aliança, que va tenir lloc entre 1864 i 1870, ja s'havien regalat terres a propietaris estrangers. Però, amb Stroessner, aquesta pràctica es va multiplicar de manera evident, quan se'n van regalar a militars i empresaris que li eren afins. Segons la Comissió de Veritat, Justícia i Reparació, es van donar vuit milions d'hectàrees, amb les quals es podria haver autogestionat tot el desenvolupament rural del Paraguai.

Des d'aleshores, no s'ha corregit aquesta política?

No hi ha hagut cap temptativa de reparar-ho. Ni amb els presidents Fernando Lugo o Federico Franco ni, ara, amb Horacio

Cartes. Més aviat hem reculat al període de Stroessner perquè es parla de recuperar les terres, però, mitjançant alguns decrets, es deixen a mans de Monsanto, Bio Energy i altres multinacionals de l'agroindústria. La corrupció és tan flagrant que, a canvi de comissions i altres beneficis, els funcionaris del Ministeri d'Agricultura reparteixen agroquímics a la pagesia. Per això dic que menjar els nostres aliments ja és un acte de rebel·lia.

Quines tècniques utilitza l'Estat per desterrar les poblacions?

Posa guàrdies privats als camins d'accés i ordena l'expulsió per la força de les famílies, recorrent, si cal, a l'amenaça o l'assassinat de líders camperols. Aquesta és la quotidianitat. No hi ha cap dia sense un desallotjament de comunitats, incloent-hi les que acrediten la propietat de les terres.

Qui ho pateix més?

Sobretot, les dones. Pensem que aquest sistema productiu no genera feina, com sí que passava abans amb l'autogestió del camp. Hi ha milers de dones que s'han vist obligades a marxar a Asunción, Ciudad del Este, Encarnación o, fins i tot, fora del país per fer tasques domèstiques. I això les porta a patir una sobrecàrrega de treball o a ser captades per alguna xarxa de prostitució. Sense oblidar els efectes per a la salut de les fumigacions amb glifosat i altres agroquímics, causants d'avortaments, malformacions, càncer i altres dolències.

Com es pot capgirar aquesta dinàmica?

És difícil perquè la dictadura i els governs posteriors han deteriorat la resistència indígena, fet que també ha perjudicat la cultura guaraní. Per això, les nostres campanyes busquen la capacitat de la comunitat i la formació política. Al cap i a la fi, és una lluita constant per la sostenibilitat i la sobirania en tots els terrenys.

El teu programa televisiu 'Temb'ú rapé' (El camí dels aliments) ha aprofitat la cosmovisió indígena a la gran població?

Està canviant les mentalitats d'alguns sectors aliens a les demandes camperoles, que a poc a poc veuen la necessitat d'un canvi democràtic al Paraguai. ◀

Perla Álvarez

Periodista, activista
indigenista del Paraguai

Els grans terratinents i les empreses de l'agroindústria s'han apropiat del Paraguai. Amb la complicitat necessària del govern conservador d'Horacio Cartes, aquests grups imposen un model productiu que, a més de no generar divises, desplaça les comunitats rurals, contamina els camps amb agrotòxics i redueix el nombre de llocs de treball. “Només empen dues persones per cada mil hectàrees, lluny de l'ocupació que podria generar l'agricultura ecològica de les famílies camperoles”, explica Álvarez. Indigenista de formació, posa veu a la denúncia contra la violència que pateixen les poblacions rurals al seu país. A través de la Coordinadora Nacional d'Organitzacions de Dones Treballadores Rurals i Indígenes (CONAMURI), aquesta periodista de 43 anys malda per defensar la producció agroecològica i la identitat dels pobles ancestrals, avui amenaçats per un sistema corrupte i agressiu que lesiona la vida dels sectors populars del Paraguai.